

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติด่วน

ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาค่าใช้จ่ายปัญหาราคาน้ำมันดีเซล

อ.พ. ๑๗/๒๕๕๘ สมัยประชุมสามัญทั่วไป

จัดทำโดย

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๓ , ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๙

ญัตติด่วน

ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาคำศึกษาปัญหาราคาน้ำมันดีเซล

(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง w.w.w.parliament.go.th/library/ ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๓ ,๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

หน้า

๑. สารระสำคัญ ญัตติด่วน ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาปัญหาราคาน้ำมันดีเซล (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๔๘	๒
๓. สถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	๑๑
๔. การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปของไทย	๑๗
๕. ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในกรุงเทพฯ เปรียบเทียบราคาที่เหมาะสม และจำนวนเงินชดเชย	๒๑
๖. ผลของการปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซลต่อเศรษฐกิจไทย	๒๗
๗. การตรวจสอบน้ำมันสำรองก่อนประกาศขึ้นราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๒๙
๘. มาตรการการแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันแพง	๓๐
๙. ข่าวกจากสื่อมวลชน	๔๑

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวเยาวนิจ สุนนานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒
นางอารยะหญิง จอมพลาพล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๓

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางพุทธชาติ ทองेम	วิทยากร ๗
นายนิทัศน์ ยาสีทธิ	วิทยากร ๗
นางสาวชนิดา จันทราทิพย์	วิทยากร ๔
นางณิชาพรรณ สงวนทองคำ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๖
นางสาวอัจฉรา ชุมเหล็ก	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕
นางสาวยุพเยาว์ ทองดี	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
นางสาวอัจฉรา เนียมโก๊ะ	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕

สาระสำคัญ
ญัตติด่วน ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาปัญหาราคาน้ำมันดีเซล
(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ให้สภาผู้แทนราษฎรได้ร่วมกันพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาราคาน้ำมันดีเซล ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขและบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

เหตุผล

ตามที่ได้เกิดวิกฤตน้ำมันในตลาดโลกราคาสูงขึ้น ซึ่งรัฐบาลคาดการณ์ว่าจะเป็นภาวะชั่วคราวจึงเลือกใช้มาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซลไว้ แต่ปรากฏว่าราคาน้ำมันยังสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงประกาศปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซลลิตรละ ๓ บาท เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘ ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในเรื่องการตรวจสอบสต็อกคลังน้ำมัน จนเป็นเหตุให้มีการกล่าวว่ามีผู้ได้รับประโยชน์จำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันสินค้าอุปโภคบริโภคและภาคบริการต่าง ๆ ชัยบราคาสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของพี่น้องประชาชนและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยรวม ยิ่งไปกว่านั้น ราคาน้ำมันดีเซลยังคงต้องมีการชดเชยและมีแนวโน้มว่าราคาจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ไตรมาส 1 ปี 2548*

1. ความต้องการและการผลิตน้ำมันดิบ

ความต้องการใช้น้ำมันดิบ โดยรวมในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2548 อยู่ที่ระดับ 84.7 ล้านบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 ประมาณ 0.1 ล้านบาร์เรล/วัน ซึ่งประเทศในกลุ่ม OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) มีอัตราการใช้น้ำมันลดลงประมาณ 0.2 ล้านบาร์เรล/วัน และประเทศนอกกลุ่ม OECD มีอัตราการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นประมาณ 0.3 ล้านบาร์เรล/วัน

ปริมาณการผลิต โดยรวมในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2548 อยู่ที่ระดับ 84.6 ล้านบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 ประมาณ 0.1 ล้านบาร์เรล/วัน โดยกลุ่มโอเปคผลิตลดลงประมาณ 0.7 ล้านบาร์เรล/วัน ในขณะที่โควตาการผลิตอยู่ที่ระดับ 27 ล้านบาร์เรล/วัน ทั้งนี้โควตาการผลิตใหม่อยู่ที่ระดับ 27.5 ล้านบาร์เรล/วัน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 ส่วนปริมาณการผลิตน้ำมันของประเทศนอกกลุ่มโอเปคอยู่ที่ระดับ 48.7 ล้านบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 ประมาณ 0.6 ล้านบาร์เรล/วัน

2. ราคาน้ำมันดิบ

ราคาน้ำมันดิบในช่วงไตรมาส 1 ปี 2548 ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงไตรมาส 4 ปี 2547 ประมาณ \$1.52 - \$5.86 ต่อบาร์เรล ราคาน้ำมันดิบดูไบและเบรนท์เฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้น \$5.86 และ \$3.46 ต่อบาร์เรล มาอยู่ที่ระดับเฉลี่ย \$41.41 และ \$47.79 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ โดยรายละเอียดความเคลื่อนไหวของราคาในแต่ละเดือนสรุปได้ ดังนี้

เดือนมกราคม 2548 ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้น \$3.71 - \$7.32 ต่อบาร์เรล จากสภาพภูมิอากาศแปรปรวนส่งผลให้การผลิตและการขนส่งน้ำมันต้องหยุดชะงักเป็นระยะ ๆ เช่น ท่า Ventspils ในอังกฤษ, ท่า Novorossisk ในรัสเซีย, ท่า Bosphorus และ Dardanelle ในตุรกี เป็นต้น ประกอบกับสภาพอากาศโลกที่ยังอยู่ในช่วงฤดูหนาว ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันเพื่อความอบอุ่นไม่ลดลง นอกจากนี้ จากเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมัน ได้แก่ การสู้รบระหว่างกลุ่มก่อการร้าย Al Qaeda และนายทหาร/ตำรวจคูเวต การก่อวินาศกรรมในอิรัก รวมทั้งแรงงานน้ำมันในจอร์เจียหยุดงานประท้วง ทำให้เกิด Supply Disruption ในช่วงปลายเดือนราคาน้ำมันดิบปรับตัวลดลง จากมติที่ประชุม OPEC ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย ให้รักษาเพดานการผลิตที่ระดับ 27 ล้านบาร์เรล/วัน ประกอบกับปริมาณน้ำมันสำรองเชิงพาณิชย์ในสหรัฐอเมริกา ณ สิ้นเดือนมกราคม 2548 อยู่ที่ระดับ 960.9 ล้านบาร์เรลสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน 45.6 ล้านบาร์เรล

*ที่มา : สำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

และสูงกว่าค่าเฉลี่ยในรอบ 5 ปี 17.0 ล้านบาร์เรล นอกจากนี้การผลิตน้ำมันดิบในอ่าวเม็กซิโกมีอัตราการผลิตที่ระดับ 91% ใกล้เคียงระดับการผลิตปกติ 1.7 ล้านบาร์เรล/วัน และการผลิตน้ำมันดิบแหล่งต่าง ๆ ในอ่าวสามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติ หลังจากประสบปัญหาสภาพภูมิอากาศแปรปรวนและปัญหาทางเทคนิคในช่วงเดือนที่ผ่านมา ราคาน้ำมันดิบดูไบและเบรนท์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ \$37.92 และ \$44.14 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

เดือนกุมภาพันธ์ 2548 ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้น \$1.06 - \$3.59 ต่อบาร์เรล จากสภาพภูมิอากาศหนาวจัดและแปรปรวนในสหรัฐอเมริกาและยุโรป และมีการพยากรณ์อากาศว่าจะเกิดพายุหิมะในหลายพื้นที่ ประกอบกับการขนถ่ายน้ำมันบริเวณทะเลดำและเมดิเตอร์เรเนียนล่าช้าเนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน นอกจากนี้ เหตุการณ์ความไม่สงบในตะวันออกกลางที่ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เหตุระเบิดเหนือบริเวณ Nuclear Power Plant ที่เมือง BUSHERHR ในประเทศอิหร่าน ทำส่งออกน้ำมันทางตอนเหนือของอิรักยังคงปิดดำเนินการ และการประท้วงของพนักงานบริษัทน้ำมันไนจีเรีย Shut – in Production รวมทั้ง การปรับเปลี่ยนคุณภาพของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของอินเดีย ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 เป็นต้นไป ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าสูงขึ้นเนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศไม่สามารถผลิตได้เพียงพอราคาน้ำมันดิบดูไบและเบรนท์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ \$39.87 และ \$45.72 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

เดือนมีนาคม 2548 ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้น \$5.97 - \$7.44 ต่อบาร์เรล จากสภาพอากาศของสหรัฐอเมริกา และยุโรปอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันเพื่อความอบอุ่นอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ อิรักไม่สามารถส่งออกน้ำมันทางตอนเหนือหลังถูกก่อวินาศกรรม ประกอบกับสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้การขนส่งน้ำมันทางเรือระหว่างทะเลดำและทะเลเมดิเตอร์เรเนียนต้องหยุดชะงัก โรงกลั่นน้ำมันอัลจีเรียหยุดดำเนินการจากเหตุเพลิงไหม้ และสภาพแรงงานไนจีเรียจะนัดหยุดงานประท้วงในเดือนเมษายน 2548 เป็นเวลา 3 วัน ทั้งนี้ ผลการประชุมโอเปค เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2548 มีมติให้เพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันดิบอีก 0.5 ล้านบาร์เรล/วัน จากระดับ 27 ล้านบาร์เรล/วัน มาอยู่ที่ระดับ 27.50 ล้านบาร์เรล/วัน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 เป็นต้นไป ราคาน้ำมันดิบดูไบและเบรนท์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ \$45.84 และ \$53.16 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

ราคาน้ำมันดิบ

หน่วย : เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล

ช่วงเวลา	กาปิซ	โอมาน	ดูไบ	เบรนท์	WTI
2547	41.20	34.38	33.69	38.22	41.44
2548	51.36	42.70	41.41	47.79	49.81
ไตรมาส 4 (2547)	46.36	37.30	35.55	44.33	48.29
ไตรมาส 1 (2548)	51.36	42.70	41.41	47.79	49.81
ธันวาคม 47	39.03	35.44	34.20	40.02	43.20
มกราคม 48	46.35	39.20	37.92	44.14	46.91
กุมภาพันธ์ 48	49.94	41.08	39.87	45.72	47.97
มีนาคม 48	57.07	47.21	45.84	53.16	54.26
31 มีนาคม 48	56.83	47.60	47.60	53.60	55.32

ปริมาณความต้องการและการผลิตน้ำมันดิบของโลก

หน่วย : ล้านบาร์เรล/วัน

	2546	2547	ปี 2547		ปี 2548
			ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	(ม.ค.-ก.พ.)
ความต้องการ	78.8	82.9	82.7	84.6	84.7
- OECD*	48.4	49.6	49.2	50.7	50.5
- อื่น ๆ	30.4	33.4	33.6	33.9	34.2
การผลิต	78.8	83.0	83.7	84.5	84.6
- โอเปค/น้ำมันดิบ	26.9	29.2	30.1	30.3	29.6
- โอเปค/NGL/คอนเดนเสท	3.2	4.1	4.3	4.2	4.4
- นอกกลุ่มโอเปค	46.9	47.8	47.5	48.1	48.7
- อื่น ๆ	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9
+/-	0.0	+0.1	+1.0	-0.1	-0.1

ที่มา : วารสาร oil Market Intelligence เดือนมีนาคม 2548

*OECD : Organization for Economic Cooperation and Development มี 29 ประเทศ

ปริมาณการผลิตและกำลังการผลิตน้ำมันดิบของกลุ่มโอเปค

หน่วย : พันบาร์เรล/วัน

ประเทศ	ปี 2547	ปี 2547		ปี 2548			โควตาการผลิต	
		ไตรมาส 4	ธ.ค.47	2 เดือน (ม.ค.-ก.พ.)	ม.ค.48	ก.พ.48	1 เม.ย.47	1พ.ย.47
อัลเจเรีย	1,200	1,200	1,250	1,280	1,280	1,280	750	862
อินโดนีเซีย	977	985	945	960	960	960	1,218	1,399
อิหร่าน	3,900	3,800	3,950	3,900	3,900	3,900	3,450	3,964
คูเวต	2,300	2,200	2,175	2,475	2,450	2,500	1,886	2,167
ลิเบีย	1,450	1,420	1,620	1,600	1,600	1,600	1,258	1,445
ไนจีเรีย	2,333	2,275	2,408	2,275	2,250	2,300	1,936	2,224
กาตาร์	750	725	815	800	800	800	609	700
ซาอุดีอาระเบีย	8,567	8,600	9,325	9,500	9,500	9,500	7,638	8,776
สหรัฐอเมริกาสำหรับเอมีเตด	2,267	2,250	2,375	2,400	2,400	2,400	2,051	2,356
เวเนซุเอล่า	2,450	2,500	2,693	2,600	2,600	2,600	2,704	3,107
โอเปค 10 ประเทศ	26,193	25,955	27,556	27,790	27,740	27,840	23,500	27,000
อิรัก	2,100	1,950	2,044	1,900	1,900	1,900	n/a	n/a
รวม	28,293	27,905	29,600	29,690	29,640	29,740	n/a	n/a
ผลิตภัณฑ์โตรเลียม	3,730	3,655	3,916	3,916	3,916	3,916	n/a	n/a
ชนิดอื่น*								
รวมทั้งหมด	32,023	31,560	33,516	33,606	33,556	33,656	n/a	n/a

หมายเหตุ *เช่น คอนเดนเสท ก๊าซธรรมชาติเหลวและอื่น ๆ

n/a หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ที่มา : <http://www.eia.doe.gov/cabs/cpec.html>

3. ราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจอร์จทาวน์

ราคาน้ำมันสำเร็จรูปเฉลี่ยในไตรมาส 1 ปี 2548 ปรับตัวสูงขึ้นจากช่วงไตรมาส 4 ปี 2547 ประมาณ \$1.24 - \$3.41 ต่อบาร์เรล โดยราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95,92 ก๊าด ดีเซลหมุนเร็ว และเตา ปรับตัวสูงขึ้น \$3.31,\$3.41,\$1.42,\$1.33 และ \$1.24 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ โดยรายละเอียดความเคลื่อนไหวของราคาในแต่ละเดือนสรุปได้ ดังนี้

เดือนมกราคม 2548 ราคาน้ำมันสำเร็จรูปปรับตัวสูงขึ้นทุกผลิตภัณฑ์ ยกเว้นราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วปรับตัวลดลง โดยราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 และ 92 เฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้น \$2.76 และ \$2.63 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ จากความต้องการซื้อของอินโดนีเซียเพื่อสะสมไว้ใช้ในเวลาที่โรงกลั่น

น้ำมันปิดซ่อมบำรุงและอินเดียประกาศใช้น้ำมันมาตรฐานใหม่ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2548 รวมทั้ง ความต้องการซื้อจากเวียดนาม ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วเฉลี่ย ลดลง \$0.03 ต่อบาร์เรล จากภาวะอุปทานมีมากกว่าความต้องการซื้อในภูมิภาค เนื่องจากโรงกลั่น น้ำมันส่วนใหญ่ยังคงกำลังการผลิตในอัตราสูง ประกอบกับความต้องการใช้ของจีนชะลอตัวก่อนช่วง เทศกาลตรุษจีน น้ำมันก๊าดและเตาปรับตัวสูงขึ้น \$1.04 และ \$0.52 ต่อบาร์เรล จากความต้องการซื้อ ของอินโดนีเซียที่มีอย่างต่อเนื่องตลอดเดือน เนื่องจากมีการเพิ่มเที่ยวบิน และน้ำมันจากตะวันออกกลาง มีปัญหาเรื่องคุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของตลาด จากปริมาณโซเดียมสูงเกินมาตรฐาน รวมทั้ง มีความต้องการซื้อจากฟิลิปปินส์ เวียดนาม และปากีสถาน ราคาเฉลี่ยของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 92 ก๊าด ดีเซลหมุนเร็ว และเตา อยู่ที่ระดับ \$47.57, \$46.87, \$51.11, \$49.23 และ \$29.42 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

เดือนกุมภาพันธ์ 2548 ราคาน้ำมันสำเร็จรูปปรับตัวสูงขึ้นทุกผลิตภัณฑ์ โดยราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 และ 92 ปรับตัวสูงขึ้น \$6.70 และ \$6.83 ต่อบาร์เรล จากความต้องการซื้อ ของอินเดียและอินโดนีเซีย เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันของอินโดนีเซียลดการกลั่นในช่วงเดือนมีนาคมถึง เดือนเมษายน เพื่อซ่อมแซมบำรุงประจำปี และโรงกลั่นน้ำมันของเกาหลีใต้ต้องปิดฉุกเฉิน เนื่องจาก ปัญหาด้านเทคนิค ราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วปรับตัวสูงขึ้น \$3.30 ต่อบาร์เรล จากความต้องการซื้อของ อินเดีย เนื่องจากรัฐบาลประกาศใช้น้ำมันดีเซล 0.035% ในเขตเมืองใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2548 จึงต้องนำเข้าเพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการซื้อของอินโดนีเซีย เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันปิดซ่อมบำรุง ประจำปี เป็นเวลา 26 วัน ในช่วงเดือนมีนาคม 2548 น้ำมันก๊าดและเตาปรับตัวสูงขึ้น \$3.43 และ \$2.38 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ จากความต้องการซื้อของจีน อินเดีย และอินโดนีเซียในขณะที่ได้วันหยุด การส่งออก เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศสูงขึ้น และโรงกลั่นน้ำมันในเกาหลีใต้และจีนมี กำหนดปิดซ่อมบำรุงประจำปี ประกอบกับน้ำมันจากตะวันออกที่จะเข้ามาในภูมิภาคเอเชียเป็นไปอย่าง ยากลำบากจากสภาพอากาศแปรปรวน ราคาเฉลี่ยของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 92 ก๊าด ดีเซลหมุนเร็ว และเตาอยู่ที่ระดับ \$54.27, \$53.70, \$54.54, \$52.53, และ \$31.80 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

เดือนมีนาคม 2548 ราคาน้ำมันสำเร็จรูปปรับตัวสูงขึ้นทุกผลิตภัณฑ์ โดยราคาน้ำมัน เบนซินออกเทน 95 และ 92 ปรับตัวสูงขึ้น \$5.20 และ \$5.03 ต่อบาร์เรล จากความต้องการซื้อของ อินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย ออสเตรเลียและเวียดนาม ในขณะที่อุปทานลดลงเนื่องจากโรงกลั่นน้ำมัน ในภูมิภาคปิดซ่อมบำรุงประจำปีและปิดฉุกเฉิน ราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วปรับตัวสูงขึ้น \$10.05 ต่อบาร์เรล อินเดียนำเข้าน้ำมันดีเซลหมุนเร็วเพิ่มขึ้นไปจนถึงปลายปี เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันในประเทศยังไม่ สามารถผลิตน้ำมันดีเซลหมุนเร็วตรงตามคุณภาพใหม่ที่รัฐบาลกำหนดได้ ประกอบกับจีนนำเข้าน้ำมัน ดีเซลหมุนเร็ว เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันปิดซ่อมบำรุงประจำปี 30 วัน ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม 2548 ใน

ขณะที่ได้วันและเกาหลีใต้ลดการส่งออก ราคาน้ำมันก๊าดและน้ำมันเตาปรับตัวสูงขึ้น \$11.79 และ \$3.96 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ จากความต้องการซื้อของจีน ประกอบน้ำมันเตาจากตะวันตกและตะวันออกกลางที่จะเข้ามาในภูมิภาคเอเชียลดลง เนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันปิดซ่อมบำรุงและจากสภาพอากาศแปรปรวนเป็นอุปสรรคต่อการขนส่ง ราคาเฉลี่ยของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 92 ก๊าด ดีเซลหมุนเร็ว และเตาอยู่ทีระดับ \$59.47, \$58.73, \$66.33, \$62.58, และ \$35.76 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ

ราคามลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปในสิงคโปร์

หน่วย : เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล

ช่วงเวลา	เบนซิน ออกเทน 95	เบนซิน ออกเทน 92	ก๊าด	ดีเซล หมุนเร็ว	เตา (2%S)*	เตา (3%S)**
2547	47.23	46.24	47.47	45.69	29.50	28.62
2548	53.94	53.27	57.72	55.11	32.46	31.28
ไตรมาส 4 (2547)	50.63	49.86	56.30	53.78	31.22	30.34
ไตรมาส 1 (2548)	53.94	53.27	57.72	55.11	32.46	31.28
ธันวาคม 47	44.81	44.24	50.07	49.26	28.90	27.86
มกราคม 48	47.57	46.87	51.11	49.23	29.42	28.47
กุมภาพันธ์ 48	54.27	53.70	54.54	52.53	31.80	30.72
มีนาคม 48	59.47	58.73	66.33	62.58	35.76	34.30
31 มีนาคม 48	60.25	59.77	69.39	64.40	36.67	35.15

หมายเหตุ : *มีซัลเฟอร์ผสมอยู่ 2% และ **มีซัลเฟอร์ผสมอยู่ 3%

4. สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

4.1 ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง

ราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปเฉลี่ยของไทยในช่วงไตรมาส 1 ปี 2548 ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 จากการตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ในวันที่ 10 มกราคม 2547 ทั้งนี้รัฐบาลได้ปล่อยลอยตัวราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วไว้ที่ระดับ 18.19 บาท/ลิตร โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2548 ของน้ำมันเบนซินออกเทน 95.91 และดีเซลหมุนเร็ว อยู่ที่ระดับ 20.44, 19.64 และ 15.09 บาท/ลิตร ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดรายเดือนดังนี้

เดือนมกราคม 2548 รัฐบาลปรับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น 0.40 บาท/ลิตร เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2548 ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินออกเทน 95,91 จากระดับ 19.29 และ 18.49 บาท/ลิตร เป็น 19.69 และ 18.89 บาท/ลิตร ตามลำดับ ส่วนราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วรัฐยังคงตรึงราคาไว้ที่ระดับ 14.59 บาท/ลิตร โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยเดือนมกราคม 2548 ของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 91 และดีเซลหมุนเร็วอยู่ที่ระดับ 19.37, 18.57 และ 14.59 บาท/ลิตร ตามลำดับ

เดือนกุมภาพันธ์ 2548 รัฐบาลปรับราคาน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น 3 ครั้ง ๆ ละ 0.40 บาท/ลิตร รวม 1.20 บาท/ลิตร ในวันที่ 15, 18 และ 23 กุมภาพันธ์ 2548 ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินออกเทน 95 และ 91 จากระดับ 19.69 และ 18.89 บาท/ลิตร เป็น 20.89 และ 20.09 บาท/ลิตร ตามลำดับ ส่วนน้ำมันดีเซลหุมนเร็วรัฐบาลปรับราคาขายปลีกเพิ่มขึ้น 0.60 บาท/ลิตร ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 มาอยู่ที่ระดับ 15.19 บาท/ลิตร เพื่อลดภาระในการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจากการที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยเดือนกุมภาพันธ์ 2548 ของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 91 และดีเซลหุมนเร็ว อยู่ที่ระดับ 20.13, 19.33 และ 14.76 บาท/ลิตร ตามลำดับ

เดือนมีนาคม 2548 รัฐบาลปรับราคาน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้น 3 ครั้ง ๆ ละ 0.40 บาท/ลิตร รวม 1.20 บาท/ลิตร ทำให้ราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 และ 91 จากระดับ 20.89 และ 20.09 บาท/ลิตร มาอยู่ที่ระดับ 22.09 และ 21.29 บาท/ลิตร ตามลำดับ ส่วนน้ำมันดีเซลหุมนเร็ว รัฐบาลปรับราคาขายปลีกเพิ่มขึ้น 3 บาท/ลิตร ในวันที่ 23 มีนาคม 2548 จากระดับ 15.19 บาท/ลิตร มาอยู่ที่ระดับ 18.19 บาท/ลิตร เพื่อลดภาระการจ่ายเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจากชดเชยระดับ 6 บาท/ลิตร เหลือ 3 บาท/ลิตร โดยราคาขายปลีกของน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 91 และดีเซลหุมนเร็ว ณ วันที่ 1 เมษายน 2548 อยู่ที่ระดับ 22.09, 21.29 และ 18.19 บาท/ลิตร ตามลำดับ

ราคาขายปลีก

หน่วย : บาท/ลิตร

ช่วงเวลา	เบนซินออกเทน 95	เบนซินออกเทน 91	ดีเซลหุมนเร็ว
2547	19.07	18.47	14.59
2548	20.53	19.73	15.24
ไตรมาส 4 (2547)	21.16	20.36	14.59
ไตรมาส 1 (2548)	20.48	19.68	15.14
ธันวาคม 47	19.86	19.06	14.59
มกราคม 48	19.37	18.57	14.59
กุมภาพันธ์ 48	20.13	19.33	14.76
มีนาคม 48	21.91	21.11	16.06
31 มีนาคม 48	22.09	21.29	18.19

4.2 ค่าการตลาดและค่าการกลั่น

ค่าการตลาดในไตรมาส 1 ปี 2548 ปรับตัวลดลง 0.3075 บาท/ลิตร เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 ปี 2547 มาอยู่ที่ระดับ 0.8856 บาท/ลิตร โดยค่าการตลาดเฉลี่ยในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม 2548 อยู่ที่ระดับ 0.9353, 0.8121 และ 0.9034 บาท/ลิตร ตามลำดับ ส่วนค่าการกลั่นในช่วงไตรมาส 1 ปี 2548 ปรับตัวลดลง 0.4459 บาท/ลิตร เมื่อเทียบกับช่วงไตรมาส 4 ปี 2547 มาอยู่ที่ระดับ 1.3293 บาท/ลิตร โดยค่าการกลั่นเฉลี่ยโดยรวมในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม 2548 อยู่ที่ระดับ 1.0862, 1.3624 และ 1.5574 บาท/ลิตร ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าการตลาดเฉลี่ยของประเทศ

หน่วย : บาท/ลิตร

ช่วงเวลา	เบนซิน ออกเทน 95	เบนซิน ออกเทน 91	ดีเซล หมุนเร็ว	เฉลี่ย
2547	1.5087	1.4937	0.9632	1.1290
2548	0.9379	0.8371	0.8865	0.8850
ไตรมาส 4 (2547)	1.6561	1.7866	0.9538	1.1931
ไตรมาส 1 (2548)	0.9396	0.8390	0.8865	0.8856
ธันวาคม 47	1.9373	2.1112	0.8897	1.2431
มกราคม 48	1.0960	1.0037	0.8865	0.9353
กุมภาพันธ์ 48	0.6953	0.6060	0.8865	0.8121
มีนาคม 48	1.0083	0.8880	0.8865	0.9034
31 มีนาคม 48	1.0122	0.9238	0.8865	0.9101

ค่าการกลั่น

หน่วย : บาท/ลิตร

ช่วงเวลา	ค่าการกลั่น รวม	เบนซิน ออกเทน 95	เบนซิน ออกเทน 87-91	ดีเซล หมุนเร็ว	เตา (3.5%S)*
2547	1.3068	1.5018	1.4373	1.4828	0.9859
2548	1.3293	1.4166	1.3646	1.4773	0.9279
ไตรมาส 4 (2547)	1.7752	1.9719	1.8630	2.0877	1.2986
ไตรมาส 1 (2548)	1.3293	1.4166	1.3646	1.4773	0.9279
ธันวาคม 47	1.6726	1.8174	1.6975	1.9629	1.2445
มกราคม 48	1.0862	1.1361	1.0886	1.2086	0.7744
กุมภาพันธ์ 48	1.3624	1.5003	1.4443	1.4938	0.9535
มีนาคม 48	1.5575	1.6357	1.5827	1.7487	1.0673
31 มีนาคม 48	1.6855	1.7450	1.6858	1.8955	1.1859

หมายเหตุ : *มีซัลเฟอร์ผสมอยู่ 3%

5. แนวโน้มราคา

ในระยะสั้นคาดว่าราคาน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปจะยังคงเคลื่อนไหวในระดับสูง โดยราคาน้ำมันดิบดูไบและเบรนท์จะเคลื่อนไหวอยู่ที่ระดับ \$45 - \$47 และ \$53 - \$55 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ และคาดว่าราคาน้ำมันเบนซิน 95 และน้ำมันดีเซลหมุนเร็วตลาดจอร์จทาวน์จะเคลื่อนไหวที่ระดับ \$58 - \$61 และ \$61 - \$63 ต่อบาร์เรล ตามลำดับ จากสภาพภูมิอากาศหนาวเย็นทั่วโลกบริเวณทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และเอเชียเหนือ ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันเพื่อความอบอุ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และเอเชีย ปรับเปลี่ยนคุณภาพน้ำมันเพื่อให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันดิบคุณสมบัติ Light Sweet Crude (น้ำมันดิบที่มีปริมาณกำมะถันปนอยู่ในปริมาณน้อยมากและมีกลิ่นไม่ฉุนมาก) เพิ่มขึ้น ในขณะที่แหล่งผลิตและส่งออกน้ำมันเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ประกอบกับสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่ใช้น้ำมันมากที่สุด (20.7 ล้านบาร์เรล/วัน) ไม่มีการก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันใหม่เป็นระยะเวลา 25 ปีมาแล้ว เนื่องจากต้นทุนสูงและข้อจำกัดทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ Energy Information Administration (EIA) ได้คาดการณ์ World Petroleum Demand Growth ปี 2548 - 2549 จะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยประมาณ 2 ล้านบาร์เรล/วัน อยู่ที่ระดับ 84.5 และ 86.5 ล้านบาร์เรล/วัน ตามลำดับ จากอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกา จีน และอินเดีย อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งผลให้ราคาน้ำมันอ่อนตัวลง ได้แก่ ธนาคารสหรัฐอเมริกา (FED) ได้ปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นที่เพิ่มขึ้นจาก 2.5% เป็น 2.75% และคาดว่าจะการผลิตน้ำมันดิบของรัสเซียและบริเวณทะเลสาบแคสเปียนจะเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาแหล่งผลิตน้ำมันดิบ ประกอบกับจีน ซึ่งเป็นผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่อันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกาอยู่ระหว่างการพิจารณาเพิ่มภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นและกระตุ้นให้เกิดการใช้น้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

สถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย*

สถานการณ์น้ำมันแพง มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) หลายประเทศเริ่มลดทอนการอุดหนุน เช่น อินโดนีเซียที่ใช้เงินอุดหนุนในปี 2547 เป็นเงินถึง 6.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ราว 2.52 แสนล้านบาทมากกว่าประเทศไทยที่ใช้ไปราว 8.4 หมื่นล้านบาท) ได้ลอยตัวราคาน้ำมันขึ้นถึงร้อยละ 22-47 ในเดือนมีนาคม ซึ่งก่อให้เกิดการชุมนุมประท้วงอย่างรุนแรง ประเทศมาเลเซียซึ่งปี 2547 ได้ใช้เงินอุดหนุนถึง 1.2 พันล้านดอลลาร์ (ราว 4.8 หมื่นล้านบาท และคาดว่าในปี 2548 นี้หากใช้เงินอุดหนุนเหมือนเดิม ตัวเลขจะบานปลายไปถึงอีกเกือบเท่าตัว การใช้เงินอุดหนุนใน 2 ประเทศดังกล่าวเกิดผลกระทบ มีการลักลอบส่งน้ำมันดีเซลไปขายในประเทศเพื่อนบ้านมีประเทศไทยเป็นต้น จนกระทั่งต้องมีการกำหนดโควตา และทำให้น้ำมันขาดตลาดมาเลเซียคงจะลดการอุดหนุนลง และเกรงกันว่าอาจทำให้ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและเกิดภาวะเงินเฟ้อคู่กัน ประเทศอินเดียก็ใช้จ่ายในการอุดหนุนน้ำมันไม่น้อย ในงบประมาณที่สิ้นสุดเดือนมีนาคม 2548 ใช้จ่ายเงินไปราว 3 พันล้านดอลลาร์หรือราว 1.2 แสนล้านบาท ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียได้แนะนำประเทศดังกล่าวรวมทั้งประเทศไทยควรจะได้ลดการให้เงินอุดหนุนและปรับราคาให้เป็นไปตามตลาดโลก (ผู้จัดการ, โพสต์ ทูเดย์ 09/05/48) แต่ในทางปฏิบัตินั้นประเทศจำนวนมากต่างใช้เงินอุดหนุนราคาน้ำมันในระดับต่างๆ รวมทั้งประเทศพัฒนาแล้ว เช่นแคนาดาที่กล่าวกันว่าอุดหนุนด้วยทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ในปีงบประมาณ 2004 รัฐบาลแคนาดาใช้เงินอุดหนุนอุตสาหกรรมน้ำมันเป็นมูลค่า 5.9 พันล้านดอลลาร์ มากกว่าเงินที่รัฐบาลอินเดียใช้เกือบเท่าตัว (โตรอนโต สตาร์ 13/04/2005) ในโลกที่มีการแข่งขันสูง คาดหมายว่าประเทศต่างๆ จะให้เงินอุดหนุนน้ำมันตามกำลังและความเหมาะสมของตนต่อไป

2) ประเทศพัฒนาแล้วโดยมีสหรัฐเป็นหัวหอกได้กดดันให้ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันผลิตน้ำมันมากขึ้นและเปิดให้บริษัทน้ำมันใหญ่เข้าไปลงทุนมากขึ้น ขณะที่ประเทศดังกล่าวก็พยายามรักษาอำนาจอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน การแข่งขันทำสงครามแย่งทรัพยากรธรรมชาตินี้ดูเด็ดขึ้น นิตยสารฟอร์จูนฉบับ 23/05/2005 รายงานจุดเดือดและรอยเลื่อนทางเศรษฐกิจที่อาจก่อผลกระทบความเสี่ยงทั่วโลก ณ วันที่ 29 เมษายน 2005 ไว้หลายจุด จุดหนึ่งอยู่ที่เวเนซุเอลา บรรยายไว้ว่า ที่เวเนซุเอลา บริษัทน้ำมันต่างประเทศที่พยายามรักษาพื้นที่ในด้านนี้ไว้ อาจจำเป็นต้องยอมรับข้อเสนอในการแปรข้อตกลงเกี่ยวกับการผลิตน้ำมัน เป็นการลงทุนร่วมซึ่งจะได้รับผลประโยชน์น้อยลง สงครามแย่งน้ำมันนี้คงจะก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวที่รุนแรงในภูมิภาคที่มีน้ำมันมากยิ่งขึ้น และอาจทำให้แผนสันติภาพอิสราเอล-ปาเลสไตน์ต้องล้มครืนลงอีกครั้ง

*ที่มา : โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP) โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุน

การวิจัย (สกว.) http://ttmp.trf.or.th/_Toc103678305 สืบค้น ณ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

เวลา 14.35 นาฬิกา.

หนึ่งในแถลงการณ์นักวิทยาศาสตร์ปรมาณู (Bulletin of the Atomic Scientists) ของสหรัฐฯ ฉบับเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2005 มีบทความอ้างการคาดการณ์ของเอกซอนโมบิลอันเป็นบริษัทน้ำมันใหญ่ที่สุดของโลกและไม่ยอมรับเรื่องการผลิตน้ำมันสูงสุด (Peak Oil) ในสาธารณะ ว่าการผลิตน้ำมันนอกกลุ่มโอเปกจะขึ้นถึงจุดสูงสุดภายใน 5 ปี ซึ่งหมายความว่ากลุ่มโอเปกซึ่งที่สำคัญก็คือบริเวณอ่าวเปอร์เซียจะเป็นผู้สนองน้ำมันส่วนใหญ่ของโลก

3) การเคลื่อนไหวของประเทศต่าง ๆ เพื่อหาแหล่งพลังงาน เช่น ประธานาธิบดีบุชแห่งสหรัฐฯ ได้กล่าวปราศรัยถึงการพึ่งตนเองทางพลังงานมากขึ้นและการแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ในการประชุมผู้ประกอบการขนาดเล็กแห่งชาติ วันที่ 27 เมษายน 2005 โดยเน้นในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของสหรัฐฯ การใช้พลังงานนิวเคลียร์ การเปิดสำรวจขุดเจาะน้ำมันในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งชาติในเขตอาร์คติก ใช้ไฮโดรเจนในเซลล์เชื้อเพลิง การใช้เอทานอลและไบโอดีเซล พลังงานลม ญี่ปุ่นได้แข่งกับจีนในการหาแหล่งน้ำมันเช่นจากรัสเซีย และอนุญาตให้บริษัทเอกชนของตนสำรวจขุดเจาะน้ำมันในบริเวณทะเลจีนตะวันออกที่จีนอ้างสิทธิเช่นเดียวกัน ประเทศอินเดียก็เดินตามรอยจีนไปอย่างกระชั้นในการลงทุนสำรวจขุดเจาะน้ำมันในที่ต่างๆ

4) การแสวงหาพลังงานทดแทน ซึ่งมีอย่างหลากหลาย และกระทำอย่างได้ผลในหลายประเทศ ในประเทศไทยกล่าวถึงพลังงานชีวภาพ เอทานอลและไบโอดีเซลซึ่งน่าจะสามารทดแก้ไขพลังงานในระดับชุมชนได้พอสมควร

5) การประหยัดพลังงาน ซึ่งมีช่องทางทำได้มาก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาที่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานยังน้อยอยู่

สถานการณ์น้ำมันจึงอาจสรุปได้ดังนี้ 1) ยุคน้ำมันราคาถูกสิ้นสุดแล้ว 2) การแย่งชิงน้ำมันในรูปแบบต่างๆ มีแนวโน้มดุเดือดขึ้น 3) ความมั่นคงทางพลังงานน้ำมันตกอยู่ในอันตราย 4) การพยายามพึ่งตนเองทางพลังงานให้มากที่สุดเป็นสิ่งจำเป็น 5) ค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนไปใช้พลังงานอื่นสูงมาก เช่น ในประเทศไทยปัจจุบันมีรถยนต์กว่า 8 ล้านคัน ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งถังแก๊สเชื้อเพลิงดกกราดันละ 5 หมื่นบาท ถ้าหากเปลี่ยนเพียง 1 ล้านคันก็ต้องใช้เงินถึงราว 5 หมื่นล้านบาท

ความเคลื่อนไหวพลังงานในประเทศ

1. สถานการณ์ด้านน้ำมัน

-**ปตท.ลดราคาน้ำมันเบนซินครั้งแรก 30 สต.** ปตท.ได้ประกาศลดราคาจำหน่ายน้ำมันเบนซินทุกชนิดลง 30 สตางค์ต่อลิตร ส่งผลให้ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน 95 ลดลงเหลือ 22.94 บาท/ลิตร เบนซิน 91 เหลือ 22.14 บาท/ลิตร แก๊สโซฮอล์ 95 เหลือ 21.44 บาท/ลิตร มีผลตั้งแต่วันที่ 30 เม.ย. 2548 ส่วนราคาน้ำมันดีเซลยังคงอยู่ในอัตราเดิม 18.19 บาท/ลิตร ทั้งนี้ เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกได้เริ่มอ่อนตัวลง โดยเมื่อวันที่ 29 เม.ย. 2548 ราคาน้ำมันดิบดูไบ ปรับตัวลดลงอยู่ที่ 45.68 ดอลลาร์/บาร์เรล และน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดที่สิงคโปร์ น้ำมันเบนซิน 95 อยู่ที่ระดับ 56.90 ดอลลาร์/บาร์เรล ส่วนน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว อยู่ที่ 60.79 ดอลลาร์/บาร์เรล ทั้งนี้ เนื่องจากการปรับปริมาณการส่งออกของกลุ่มโอเปคเพิ่มขึ้นอีก 1.7 แสนบาร์เรล/วัน และสถาบันพลังงานนานาชาติได้รายงานปริมาณสำรองน้ำมันดิบของสหรัฐเพิ่มขึ้น 5.5 ล้านบาร์เรล มาอยู่ที่ 324.4 ล้านบาร์เรล ส่วนราคาน้ำมันสำเร็จรูป โดยเฉพาะราคาน้ำมันเบนซินได้ปรับลดลงตามราคาซื้อขายในตลาดในแม็กซิ ความต้องการซื้อหลักลดลง คืออินโดนีเซียลดการนำเข้าในเดือน พ.ค. ลดลง 6.25% มาอยู่ที่ระดับ 3 ล้านบาร์เรล และรายงานปริมาณสำรองของสิงคโปร์ ณ วันที่ 27 เม.ย.2548 เพิ่มขึ้น 660,000 บาร์เรล อยู่ที่ระดับ 9.09 ล้านบาร์เรลอีกด้วย จึงมีผลให้ราคาน้ำมันเริ่มอ่อนตัวลงดังกล่าว (กรุงเทพธุรกิจ 30/04/48)

-**ปตท.ลดราคาน้ำมันม่วงลิตรละ 2 บาท** ปตท.ได้ลงนามในข้อตกลงการจำหน่ายน้ำมันประมงให้แก่องค์การสะพานปลา โดยปตท.จะเป็นผู้จัดหาและจำหน่ายน้ำมันดีเซล (น้ำมันม่วง) พร้อมส่วนลดพิเศษลิตรละ 2 บาท ตั้งแต่ 8 เม.ย. - 7 พ.ย. 48 เป็นเวลา 7 เดือน (หลังจากนั้น เป็นฤดูมรสุมชาวประมงชะลอการออกหาปลา) ให้แก่ผู้ประกอบการประมงชายฝั่งขนาดเล็ก ผ่านสถานีบริการน้ำมันขององค์การสะพานปลาจำนวน 190 แห่ง ใน 14 จังหวัด ซึ่งส่วนลดลิตรละ 2 บาทนั้น ทาง ปตท. เองจะรับภาระลิตรละ 1 บาท รวม 7 เดือน ปตท.ต้องจ่ายชดเชยประมาณ 210 ล้านบาท และอีกลิตรละ 1 บาทนั้น คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรจะเป็นผู้รับภาระ (เดลินิวส์ 27/04/48)

-**ความเคลื่อนไหวของกองทุนน้ำมันฯซึ่งมีหนี้กว่า 85,000 ล้านบาท** รมต.พลังงานเตรียมนำเรื่องการออกจำหน่ายพันธบัตรชดเชยหนี้ของกองทุนน้ำมันเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงพลังงานเร่งจัดทำแหล่งที่มาของกระแสเงินสดของกองทุนน้ำมันฯให้ชัดเจน เพื่อให้บริษัทเรทติ้งจำกัด จัดอันดับความน่าเชื่อถือพันธบัตรก่อนออกจำหน่าย (ไทยรัฐ 22/04/48)

-**ต่างชาติสนใจซื้อแก๊สโซฮอล์จากบางจาก** บริษัท บางจากปิโตรเลียม เปิดเผยว่า ขณะนี้มีบริษัทน้ำมันต่างชาติ 3 ราย (บริษัทคอนโค ของสหรัฐ ดำเนินกิจการปัมน้ำมันเจทในประเทศไทย บริษัทปิโตรนาสของมาเลเซีย และบริษัทเอสโซ่ ประเทศไทย) สนใจที่จะรับซื้อแก๊สโซฮอล์จากบางจาก เนื่องจากการเปิดตลาดจำหน่ายแก๊สโซฮอล์ ที่ปัจจุบันเริ่มได้รับความนิยมจากประชาชนมากขึ้น โดยในระยะแรกบริษัททั้ง 3 ราย ตกลงจะรับซื้อแก๊สโซฮอล์ในปริมาณ 30,000 ลิตร/วัน (ไทยรัฐ 11/04/48)

-**เปิดปั๊ม 24 ชม. ช่วงเทศกาลสงกรานต์** รมต.พลังงานเปิดเผยว่ากระทรวงพลังงาน ได้ออกประกาศเรื่องการผ่อนผันการจำกัดเวลาจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของสถานีบริการน้ำมันและร้านค้าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยอนุญาตให้เปิดบริการและจำหน่ายน้ำมันได้ 24 ชม.ในช่วงวันที่ 12 - 18 เม.ย. หรือช่วงเทศกาลสงกรานต์ และเมื่อสิ้นสุดสงกรานต์แล้ว จะยังคงจำกัดเวลาจำหน่ายน้ำมันเหมือนเดิม (ไทยรัฐ 11/04/48)

-**มาตรการภาษีกระตุ้นการประหยัดพลังงาน** เมื่อวันที่ 26 เม.ย. ที่ประชุมกรม.ได้มีมติเห็นชอบมาตรการทางภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง โดยให้ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เพื่อประหยัดพลังงาน ให้สามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ในอัตรา 1.25 เท่าของมูลค่าทรัพย์สินเฉพาะการลงทุนไม่เกิน 50 ล้านบาทแรก และการหักค่าใช้จ่ายจากการลงทุนดังกล่าว ให้ทยอยหักเป็นเวลา 5 ปี นับตั้งแต่อุปกรณ์ผ่านการทดสอบในช่วง 6 เดือนแรก ว่าสามารถประหยัดพลังงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ กระทรวงการคลังเชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถช่วยลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าพลังงาน และส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ (กรุงเทพธุรกิจ 27/04/48)

2. สถานการณ์ด้านไฟฟ้า

-**แผน 5 ปี กฟผ.** ผู้ว่าฯกฟผ. เปิดเผยภายหลังพิธีเปิดงานวันสถาปนา กฟผ. 36 ปี ว่า หลังจากที่ กฟผ. สามารถหาแหล่งเงินทุนได้ชัดเจนแล้ว จะนำเงินไปลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ 4 แห่ง ขนาดกำลังผลิตแห่งละ 700 เมกะวัตต์ และขยายระบบส่งไฟฟ้า รวมทั้งหมด 2.1 แสนล้านบาท โดยในช่วง 5 ปี กฟผ. มีแผนดำเนินธุรกิจเกี่ยวเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศจาก 3 ธุรกิจหลัก คือ 1. ด้านการเดินเครื่อง และบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า 2. ด้านธุรกิจระบบสื่อสารใยแก้วนำแสงและบำรุงรักษาระบบส่งไฟฟ้า และ 3. ด้านการออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างโรงไฟฟ้า

-**แนวร่วม สร. กฟผ. คัดค้านการแปรรูปลดลง** นายศิริชัย ไม้งาม ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ กฟผ. (สร.กฟผ.) กล่าวว่า ตัวเขาเองและสหภาพยังคงมีจุดยืนเหมือนเดิม คือ คัดค้านการแปรรูป กฟผ. แต่คงไม่ได้จัดกิจกรรม เนื่องจากเสียงที่เคยเป็นแนวร่วมกลายเป็นเสียงเข้ากับฝ่ายบริหาร ทำให้สหภาพมีแนวร่วมลดลง (กรุงเทพธุรกิจ 30/04/48)

-**การสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ของกฟผ.** กฟผ.เตรียมแผนนำโรงไฟฟ้าพลังความร้อนพระนครใต้ ชุด 3 มาก่อสร้างเพิ่ม เพื่อรองรับการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นใน จ.สมุทรปราการ ตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มในปริมาณ 1,500-2,400 เมกะวัตต์ต่อปี กฟผ. จึงเตรียมการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแห่งใหม่อีกจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าที่ จ.สงขลา โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วมพระนครใต้ชุด 3 ที่ จ. สมุทรปราการ โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ จ. นนทบุรี และโรงไฟฟ้าบางปะกง ที่ จ. ฉะเชิงเทรา โดยโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนเก่าที่สร้างมากกว่า 30 ปี จะถูกยกเลิกหยุดเดินเครื่องเนื่องจากโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนแห่งใหม่ จะใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันเตาที่มีราคาแพงกว่า และยังช่วยลดมลพิษอีกด้วย ซึ่งคาดว่าจะสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ในปลายปีนี้ (มติชน 21/04/48)

ความเคลื่อนไหวต่างประเทศ

1. สถานการณ์ราคาน้ำมันโลก

-**ราคาน้ำมันดิบทรงตัวที่กว่า 50 ดอลลาร์** เมื่อวันที่ 18 เม.ย.ราคาน้ำมันดิบไลท์ กำหนดส่งมอบเดือน พ.ค. ยังคงอ่อนตัวลง จากระดับราคาปิดที่ 50.49 ดอลลาร์/บาร์เรล เมื่อวันที่ 15 เม.ย. ที่ตลาดนิวยอร์ก ลงมาอยู่ที่ราคา 50.35 ดอลลาร์/บาร์เรล และมีราคาต่ำสุดของวันที่ 49.66 ดอลลาร์/บาร์เรล ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่า 50 ดอลลาร์ เป็นครั้งแรกในรอบหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกอ่อนตัวลง ภายหลังจากการประชุมรัฐมนตรีคลังกลุ่มจี-7 ที่กรุงวอชิงตัน สหรัฐ เมื่อต้นเดือนเม.ย. ออกแถลงการณ์ระบุถึงราคาน้ำมันดิบโลกว่า อยู่ในระดับที่สูงเกินไป จนทำให้มีมาตรการแก้ไขเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียแก่เศรษฐกิจโลก ขณะที่ รมต.น้ำมันของประเทศคูเวต และประธานที่ประชุมกลุ่มโอเปกกล่าวยืนยันที่รัฐสภาคูเวตว่า ในเดือนพ.ค. กลุ่มโอเปกจะผลิตน้ำมันดิบป้อนตลาดโลกเพิ่มขึ้นวันละ 500,000 บาร์เรล ตามที่ตกลงกันไปแล้ว และอาจจะผลิตเพิ่มอีกวันละ 500,000 บาร์เรล ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ โดยจะมีการติดตามอย่างใกล้ชิด ว่า น้ำมันดิบที่ผลิตเพิ่มจะต้องไม่ล้นตลาด และก่อนหน้านี้อประธานาธิบดีบุชของสหรัฐ ได้ออกมาระบุว่า การเติบโตอย่างช้าๆของเศรษฐกิจจีน เป็นปัจจัยหลัก ที่ทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในขณะนี้ และความต้องการพลังงานของจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้แหล่งผลิตน้ำมันทั่วโลก ไม่สามารถผลิตเพื่อสนองความต้องการนี้ได้เพียงพอ (มติชน 16/04/48 และ 19/04/48)

ซึ่งต่อมาราคาน้ำมันในตลาดโลกเริ่มอ่อนตัว เมื่อวันที่ 28 เม.ย.ราคาน้ำมันดิบไลท์ กำหนดส่งมอบเดือน มิ.ย. ได้อ่อนตัวลง 31 เซนต์ต่อบาร์เรล มาอยู่ที่ราคา 51.30 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล หลังจากเมื่อวันที่ 26 เม.ย.ราคาน้ำมันดิบได้อ่อนตัวลงกว่า 2.50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลปริมาณน้ำมันดิบสำรองเชิงยุทธศาสตร์ของสหรัฐเพิ่มขึ้นกว่า 5.5% เป็น 324.4 ล้านบาร์เรล หรือเพิ่มขึ้น 9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีก่อน ขณะที่ประธานาธิบดีสหรัฐได้เสนอแนะให้มีการใช้ฐานทัพในประเทศที่ปิดไปแล้วเป็นที่ตั้งของโรงกลั่นใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหากำลังการกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับใช้ในสหรัฐ (มติชน 29/04/48)

แต่**ราคาน้ำมันโลกยังผันผวน** จากข่าวเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุของโรงกลั่น ซึ่งทำให้ปริมาณน้ำมันเกิดการตีงตัว ขณะเดียวกันเป็นช่วงที่กำลังเข้าสู่ฤดูการท่องเที่ยวของสหรัฐ และมีการวิเคราะห์ว่าปริมาณน้ำมันดิบในตลาดโลกยังมีมากเกินไปความต้องการถึง 1.5 – 2 ล้านบาร์เรลต่อวัน และคาดว่า ความต้องการใช้น้ำมันของสหรัฐจะลดลง เนื่องจากเศรษฐกิจของสหรัฐ ได้รับผลกระทบของราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง และจากมาตรการของรัฐบาลกลางสหรัฐที่ไม่ต้องการให้เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่สูงเกินไป โดยคาดว่า ธนาคารกลางสหรัฐจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งที่ 8 ติดต่อกัน (กรุงเทพธุรกิจ 30/04/48)

2. สถานการณ์พลังงานในประเทศต่างๆ

-จีนสร้างท่าเรือรองรับการนำเข้าพลังงาน รัฐบาลจีนมีแผนที่จะสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ขึ้นบนเกาะเกาเฟยเตี้ยน ใกล้กับเมืองกังชาน ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ เพื่อรองรับการนำเข้าถ่านหินและน้ำมันดิบ โดยให้สามารถรองรับการนำเข้าถ่านหินได้ปีละ 50 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 200 ล้านตัน เมื่อดำเนินการเต็มรูปแบบภายในเวลา 5 ปี ทั้งนี้เป้าหมายของการสร้างท่าเรือแห่งนี้ รัฐบาลจีนต้องการขนส่งน้ำมันดิบและถ่านหินไปยังพื้นที่ภายในประเทศทั้งตอนเหนือ ตะวันออก และได้ ที่ปัจจุบันประสบปัญหาภาวะขาดแคลนพลังงาน ผลจากการขนส่งพลังงานทางรถไฟ ไม่สามารถรองรับการบริโภคได้อย่างเพียงพอ (มติชน 30/04/48)

-การขาดแคลนน้ำมันดีเซลในมาเลเซีย จากนโยบายจำกัดโควตาการใช้น้ำมันดีเซลของรัฐบาลมาเลเซีย ควบคู่กับการกำหนดราคาน้ำมันดีเซลที่จำหน่ายในตลาดค้าปลีกที่ราคาลิตรละ .88 ริงกิตต่อลิตร แต่ขายให้กับกลุ่มโรงงานผลิตที่ 1.70 ริงกิตต่อลิตร ทำให้เกิดการกักตุนและลักลอบจำหน่ายน้ำมันดีเซลจนถึงขั้นขาดแคลนอย่างฉับพลัน ทำให้รถบรรทุกและรถยนต์โดยสารต้องหยุดให้บริการเมื่อช่วงปลายเดือนเม.ย.ที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อวันที่ 27 เม.ย. รัฐบาลมาเลเซียได้ปล่อยน้ำมันนอกโควตาเข้าสู่ตลาด และเชื่อว่าอีกไม่กี่วันสถานการณ์การขาดแคลนน้ำมันดีเซลจะกลับสู่ภาวะปกติ (มติชน 29/04/48)

การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปของไทย*

1. การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปของโรงกลั่นไทย ต้องแข่งขันกับการนำเข้ามาจากต่างประเทศ

โรงกลั่นของไทยไม่ได้แข่งขันเฉพาะกลุ่มโรงกลั่นในประเทศเท่านั้น แต่ต้องแข่งขันกับการนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปจากต่างประเทศด้วย ดังนั้น การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูประดับค้าส่ง จึงต้องกำหนดราคาในระดับที่แข่งขันกับราคานำเข้าที่ถูกที่สุด ซึ่งหมายถึงต้นทุนการส่งออกจากต่างประเทศมายังประเทศไทยในระดับต่ำสุด การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปของโรงกลั่นน้ำมัน จึงใช้หลักการเสมอภาคกับการนำเข้า (Import Parity Basis) และได้ใช้ตลาดสิงคโปร์ เป็นตลาดอ้างอิงการกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปดังกล่าว

ในการกำหนดราคา หากโรงกลั่นกำหนดราคา สูงกว่าการนำเข้าจากสิงคโปร์ ผู้ค้าน้ำมันจะนำเข้าแทนการซื้อจากโรงกลั่นในประเทศ แต่หากกำหนดราคา ต่ำกว่าราคานำเข้า จะทำให้โรงกลั่นได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าที่ควร ย่อมไม่เกิดแรงจูงใจ ให้เกิดการลงทุนธุรกิจการกลั่นในประเทศไทย

2. สาเหตุที่ใช้ตลาดจรสิงคโปร์ เป็นฐานการกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปของไทย

สะท้อนต้นทุนการนำเข้าของไทยในระดับต่ำสุด ตลาดสิงคโปร์เป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งใกล้ไทยมากที่สุด ดังนั้น ต้นทุนในการนำเข้า จึงเป็นต้นทุนที่ถูกที่สุดที่โรงกลั่นไทยต้องแข่งขันด้วย

ปริมาณการซื้อขายในระดับสูง สิงคโปร์ จะเป็นตลาดที่ทำการซื้อขายน้ำมันเช่นเดียวกับนิวยอร์ก โดยน้ำมันที่ทำการซื้อขาย อาจไม่ได้เก็บไว้ในสิงคโปร์ แต่จะมีการตกลงซื้อขายในสิงคโปร์ เนื่องจากจะมีบริษัทที่ทำธุรกิจซื้อขายน้ำมัน มาเปิดดำเนินการในสิงคโปร์ ปริมาณการซื้อขายน้ำมันในสิงคโปร์ จะอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับตลาดใหญ่ ในพื้นที่อื่น (ยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง) ซึ่งทำให้ยากต่อการปรับราคา โดยผู้ซื้อหรือผู้ขาย และราคาจะสะท้อน จากความสามารถในการจัดหา และความต้องการน้ำมันของภูมิภาคนี้

ราคาสะท้อนความสามารถในการจัดหา และความต้องการของเอเชีย แม้สิงคโปร์จะมีกำลังการกลั่นรวมอยู่ที่ 1.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน ซึ่งยังเป็นระดับที่ต่ำกว่า จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ แต่การ

*ที่มา : สำนักนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน <http://www.eppo.go.th/petro/pt-SingPrice.html>

สืบค้น ณ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 เวลา 14.05 นาฬิกา.

กลั่นของสิงคโปร์ เป็นการกลั่นเพื่อส่งออก ในขณะที่ประเทศที่มีกำลังกลั่น มากกว่าสิงคโปร์ดังกล่าว เป็นการกลั่นเพื่อใช้ในประเทศเป็นหลัก เมื่อเหลือแล้วจึงส่งออก จากการกลั่นเพื่อส่งออกเป็นหลัก ทำให้ราคาจำหน่ายของตลาดสิงคโปร์ จะสะท้อนราคาส่งออกที่แท้จริง ซึ่งจะสะท้อนความสามารถในการจัดหา และสภาพความต้องการนำน้ำมันสำเร็จรูป ของภูมิภาคเอเชีย

ราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจริงสิงคโปร์ เป็นฐานกำหนดราคาส่งออกของประเทศต่างๆ แม้ว่าการส่งออกของสิงคโปร์จะเริ่มลดลง เพราะมีกำลังกลั่นเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ แต่ราคาที่ส่งออกของประเทศต่างๆ ยังคงใช้ราคาน้ำมันของตลาดสิงคโปร์ เป็นฐานในการกำหนดราคาส่งออก และการซื้อขายเพื่อส่งออกจากประเทศต่างๆ ยังทำการซื้อขายที่สิงคโปร์เป็นหลัก

ราคาน้ำมันสำเร็จรูปตลาดสิงคโปร์ เปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับตลาดอื่นๆ ทั่วโลก สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้ศึกษาการเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันในตลาดต่างๆ ได้แก่ ตลาดตะวันออกกลาง ตลาดยุโรป ตลาดอเมริกา และตลาดจริงสิงคโปร์พบว่า ราคาน้ำมันสำเร็จรูปทุกตลาดต่างปรับตัวเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน และในระดับที่ใกล้เคียงกัน อาจมีบางช่วงที่ราคาของบางตลาดเปลี่ยนแปลงในทิศทาง หรือระดับที่แตกต่างกับตลาดอื่นๆ ซึ่งเป็นเพราะภาวะที่ความต้องการ และปริมาณน้ำมันในตลาดไม่มีความสมดุลในช่วงเวลานั้นๆ แต่ต่อมาราคาที่แตกต่างจากตลาดอื่นมาก จะทำให้เกิดการไหลเข้า / หรือออกของน้ำมันจากตลาดอื่น จนทำให้ระดับของราคาตลาดนั้น ปรับตัวสู่ภาวะสมดุลกับตลาดอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากน้ำมันสำเร็จรูปที่จำหน่ายในทุกตลาดเป็นสินค้าภายใต้ระบบการค้าเสรี และเป็นสากล

ราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดสิงคโปร์ ผันผวนน้อยกว่าตลาดอื่นๆ จากการสังเกตความเคลื่อนไหว ของราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดต่างๆ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาพบว่า ราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจริงสิงคโปร์ มีความผันผวนน้อยกว่าตลาดอื่นๆ และการปรับตัวของราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจริงสิงคโปร์ ในช่วงที่มีความแตกต่างจากตลาดอื่นมาก ตลาดสิงคโปร์จะใช้เวลาในการปรับตัวสู่สมดุลในเวลาประมาณ 1-3 วัน ซึ่งจะเห็นว่าการแข็งตัวของราคาน้ำมันสำเร็จรูป ในเดือนมีนาคมในตลาดจริงสิงคโปร์ ได้ปรับตัวสู่ระดับปกติในช่วงหลังของเดือน

3. การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูป ที่เหมาะสมของโรงกลั่นไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่โรงกลั่นไทยยังต้องแข่งขันกับการนำเข้าจากสิงคโปร์ และราคาในตลาดน้ำมันสิงคโปร์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางเดียวกับตลาดอื่นๆ โดยมีความผันผวนของราคาน้ำมันต่ำกว่าตลาดอื่นๆ ดังนั้น กำหนดราคาของโรงกลั่นโดยอ้างอิงราคาในตลาดจริงสิงคโปร์ จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน แต่เนื่องจากประเทศไทยมีการส่งออกน้ำมันสำเร็จรูปบางส่วน ในราคาต่ำกว่าราคาที่จำหน่ายในประเทศ ดังนั้น ประชาชนในประเทศ ควรได้รับประโยชน์จากราคาส่งออกที่ถูกกว่าราคาจำหน่ายในประเทศ ซึ่งปัจจุบันโรงกลั่นได้เริ่มมีการให้ส่วนลดแก่ผู้ค้าน้ำมันใน

บางช่วง ผู้ค้าน้ำมันก็เริ่มนำส่วนลดราคานี้ มาลดราคาจำหน่ายในประเทศในบางพื้นที่ หากขยาย การดำเนินการไปสู่การลดราคาจำหน่ายทั่วประเทศ โดยการลดราคา ณ โรงกลั่นให้ใกล้เคียงราคาส่งออกอย่างถาวรผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง ซึ่งรัฐได้ดำเนินการแล้ว โดยคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2542 ได้เห็นชอบตามมติกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ มอบหมายให้ ปตท. รับผิดชอบเจรจากับโรงกลั่นน้ำมันเพื่อปรับลดราคา ณ โรงกลั่นให้ลงมาอยู่ในระดับ ใกล้เคียงกับราคาส่งออก โดยยังคงอ้างอิงกับราคาในตลาดสิงคโปร์เช่นเดิม

4. ความไม่เหมาะสมของการกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูปตามต้นทุนของโรงกลั่น (Cost Plus Basis)

การกำหนดราคา ณ โรงกลั่นโดยใช้หลักการ Cost-plus Basis ซึ่งกำหนดจากต้นทุนราคาน้ำมันดิบ บวกด้วยค่าใช้จ่ายของโรงกลั่นที่คงที่ การกำหนดราคาวิธีนี้ไม่เหมาะสม ด้วยเหตุผล ดังต่อไปนี้

1. ราคาน้ำมันดิบมีความผันผวนเช่นเดียวกับราคาน้ำมันสำเร็จรูป ดังนั้นการกำหนดราคา ลักษณะนี้ ก็ไม่ช่วยแก้ปัญหาความผันผวนของราคาขายปลีกของไทย ในช่วงที่ตลาดมีภาวะผิดปกติ

2. ถ้าใช้ต้นทุนการกลั่นของโรงกลั่นในไทยเป็นเกณฑ์การกำหนดราคา ณ โรงกลั่นจะทำให้ ราคาน้ำมันในประเทศไทยสูงขึ้น เพราะต้นทุนของโรงกลั่นน้ำมันไทยสูงกว่าสิงคโปร์ ต้นทุนการกลั่น น้ำมัน ของสิงคโปร์มีต้นทุนที่ถูกกว่าไทย เนื่องจาก

- กำลังการกลั่นของโรงกลั่นสิงคโปร์มีขนาดใหญ่กว่า และมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงกลั่นไทย ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยต่ำกว่าโรงกลั่นในไทย
- สิงคโปร์มีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งทำให้มีผลตอบแทนการกลั่นที่ดีกว่าไทย
- สิงคโปร์จัดเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำ
- สิงคโปร์เป็นเมืองท่า จึงมีความได้เปรียบเรื่องความพร้อมของระบบการขนส่ง ทำเลของการขนส่ง ท่าเรือขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ต้นทุนการขนส่งน้ำมันถูกกว่าไทย

การกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูป โดยใช้ราคาน้ำมันสำเร็จรูปของสิงคโปร์ จะทำให้ผู้บริโภค ได้รับประโยชน์ คือ ได้บริโภคน้ำมันในระดับราคาต้นทุนที่ถูกสุด เพราะโรงกลั่นไทยจำเป็นต้องใช้ ฐานต้นทุนที่ถูกกว่าของโรงกลั่นสิงคโปร์ในการกำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูป เพราะต้องแข่งขันการ นำเข้าจากสิงคโปร์

3. การกำหนดราคาโดยใช้หลักการ Cost-plus จะทำให้สภาพการแข่งขันในตลาดน้ำมันถูกบิดเบือน เนื่องจากต้นทุนของราคาน้ำมัน ไม่สะท้อนถึงการแข่งขันที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดการนำเข้าและการส่งออกที่ไม่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตลาด ในบางช่วงราคานำเข้า อาจถูกกว่าราคาที่โรงกลั่นในประเทศกำหนด ผู้ค้าน้ำมันจะให้นำเข้าแทนการซื้อจากโรงกลั่น และในทางกลับกัน หากราคาในสิงคโปร์สูงกว่าไทย จะทำให้โรงกลั่นมีกำไรจากการส่งออก มากกว่าการจำหน่ายในประเทศ โรงกลั่นจะพยายามส่งออกให้มากที่สุด ซึ่งอาจทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำมันขึ้นในประเทศได้

4. การกำหนดค่าใช้จ่าย และรายได้ของโรงกลั่นในระดับคงที่ จะทำให้โรงกลั่นของไทย ไม่มีการพัฒนาปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง

ราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง ในกรุงเทพฯ เปรียบเทียบราคาที่เหมาะสม
และจำนวนเงินชดเชย

วันที่ Date	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่เหมาะสม Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่เหมาะสม Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคาที่เหมาะสม Actual	ส่วนต่าง Diff	เบนซิน ULG95	เบนซิน UGR91	ดีเซล หมุนเร็ว HSD	ชดเชย/วัน Baht/Day	สะสม Cum.
	เบนซินออกเทน 95 (บาท/ลิตร) ULG 95 (Baht/Litre)			เบนซินออกเทน 91 (บาท/ลิตร) UGR 91 (Baht/Litre)			ดีเซลหมุนเร็ว (บาท/ลิตร) HSD (Baht/Litre)			จำนวนเงินชดเชย * (ล้านบาท) Subsidies (Million Baht)				
S 1 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.42	-2.83			141.67	141.67	59,719.33
Su 2 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.45	-2.86			143.36	143.36	59,862.69
M 3 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.45	-2.86			143.36	143.36	60,006.04
Tu 4 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.40	-2.81			140.50	140.50	60,146.54
W 5 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.33	-2.74			137.16	137.16	60,283.70
Th 6 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.47	-2.88			144.01	144.01	60,427.71
F 7 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.64	-3.05			152.69	152.69	60,580.39
S 8 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.64	-3.05			152.69	152.69	60,733.08
Su 9 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.92	-3.33			166.54	166.54	60,899.62
M 10 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.92	-3.33			166.54	166.54	61,066.16
Tu 11 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.88	-3.29			164.80	164.80	61,230.96
W 12 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.80	-3.21			160.71	160.71	61,391.67
Th 13 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.78	-3.19			159.62	159.62	61,551.30
F 14 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.79	-3.20			160.21	160.21	61,711.50
S 15 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.79	-3.20			160.21	160.21	61,871.71
Su 16 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.84	-3.25			162.96	162.96	62,034.67
M 17 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.84	-3.25			162.96	162.96	62,197.63
Tu 18 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.81	-3.22			161.43	161.43	62,359.05
W 19 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.73	-3.14			157.48	157.48	62,516.54
Th 20 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.92	-3.33			166.84	166.84	62,683.38
F 21 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.95	-3.36			168.19	168.19	62,851.57
S 22 Jan 05	19.29			18.49			14.59	17.95	-3.36			168.19	168.19	63,019.76
Su 23 Jan 05	19.29			18.49			14.59	18.12	-3.53			176.67	176.67	63,196.43
M 24 Jan 05	19.29			18.49			14.59	18.12	-3.53			176.67	176.67	63,373.10
Tu 25 Jan 05	19.29			18.49			14.59	18.45	-3.86			193.18	193.18	63,566.29
W 26 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.63	-4.04			202.11	202.11	63,768.40
Th 27 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.76	-4.17			208.92	208.92	63,977.31
F 28 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.55	-3.96			198.07	198.07	64,175.38
S 29 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.55	-3.96			198.07	198.07	64,373.44
Su 30 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.47	-3.88			194.42	194.42	64,567.86
M 31 Jan 05	19.69			18.89			14.59	18.47	-3.88			194.42	194.42	64,762.28
Tu 1 Feb 05	19.69			18.89			14.59	18.30	-3.71			185.66	185.66	64,947.93

วันที่ Date	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควร จะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	เบนซิน ULG95	เบนซิน UGR91	ดีเซล หมุนเร็ว HSD	ชดเชย วัน Baht/Day	สะสม Cum.
	เบนซินออกเทน 95 (บาท/ลิตร) ULG 95 (Baht/Litre)			เบนซินออกเทน 91 (บาท/ลิตร) UGR 91 (Baht/Litre)			ดีเซลหมุนเร็ว (บาท/ลิตร) HSD (Baht/Litre)			จำนวนเงินชดเชย * (ล้านบาท) Subsidies (Million Baht)				
W 2 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.33	-3.74	-	-	187.32	187.32	65,135.25
Th 3 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	185.01	185.01	65,320.26
F 4 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.20	-3.61	-	-	180.76	180.76	65,501.02
S 5 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.20	-3.61	-	-	180.76	180.76	65,681.79
Su 6 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.02	-3.43	-	-	171.52	171.52	65,853.31
M 7 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.02	-3.43	-	-	171.52	171.52	66,024.83
Tu 8 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.10	-3.51	-	-	175.84	175.84	66,200.67
W 9 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.16	-3.57	-	-	178.81	178.81	66,379.48
Th 10 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.17	-3.58	-	-	179.42	179.42	66,558.90
F 11 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.55	184.55	66,743.46
S 12 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.55	184.55	66,928.01
Su 13 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.35	-3.76	-	-	188.17	188.17	67,116.18
M 14 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.35	-3.76	-	-	188.17	188.17	67,304.35
Tu 15 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.27	-3.68	-	-	184.19	184.19	67,488.54
W 16 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.63	184.63	67,673.16
Th 17 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.33	-3.74	-	-	187.49	187.49	67,860.66
F 18 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.45	-3.86	-	-	193.25	193.25	68,053.91
S 19 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.45	-3.86	-	-	193.25	193.25	68,247.15
Su 20 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.65	-4.06	-	-	203.15	203.15	68,450.30
M 21 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.65	-4.06	-	-	203.15	203.15	68,653.44
Tu 22 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	15.19	18.97	-3.78	-	-	189.30	189.30	68,842.75
W 23 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.40	-4.21	-	-	210.97	210.97	69,053.72
Th 24 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.71	-4.52	-	-	226.25	226.25	69,279.97
F 25 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.97	-4.78	-	-	239.39	239.39	69,519.37
S 26 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.97	-4.78	-	-	239.39	239.39	69,758.76
Su 27 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	20.02	-4.83	-	-	242.07	242.07	70,000.84
M 28 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	20.02	-4.83	-	-	242.07	242.07	70,242.91
Tu 1 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.24	-5.05	-	-	253.10	253.10	70,496.01
W 2 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.57	-5.38	-	-	269.19	269.19	70,765.20
Th 3 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.83	-5.64	-	-	282.65	282.65	71,047.85
F 4 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.86	-5.67	-	-	283.77	283.77	71,331.61
S 5 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.86	-5.67	-	-	283.77	283.77	71,615.38
Su 6 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.63	-5.44	-	-	272.43	272.43	71,886.96
M 7 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.63	-5.44	-	-	272.43	272.43	72,159.39
Tu 8 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.71	-5.52	-	-	276.65	276.65	72,436.04

วันที่ Date	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควร จะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	เบนซิน ULG95	เบนซิน UGR91	ดีเซล หมื่นแ้ว HSD	ชดเชย วัน Baht/Day	สะสม Cum.
	เบนซินออกเทน 95 (บาท/ลิตร) ULG 95 (Baht/Litre)			เบนซินออกเทน 91 (บาท/ลิตร) UGR 91 (Baht/Litre)			ดีเซลหมื่นแ้ว (บาท/ลิตร) HSD (Baht/Litre)			จำนวนเงินชดเชย * (ล้านบาท) Subsidies (Million Baht)				
W 2 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.33	-3.74	-	-	187.32	187.32	65,135.25
Th 3 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	185.01	185.01	65,320.26
F 4 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.20	-3.61	-	-	180.76	180.76	65,501.02
S 5 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.20	-3.61	-	-	180.76	180.76	65,681.79
Su 6 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.02	-3.43	-	-	171.52	171.52	65,853.31
M 7 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.02	-3.43	-	-	171.52	171.52	66,024.83
Tu 8 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.10	-3.51	-	-	175.84	175.84	66,200.67
W 9 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.16	-3.57	-	-	178.81	178.81	66,379.48
Th 10 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.17	-3.58	-	-	179.42	179.42	66,558.90
F 11 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.55	184.55	66,743.46
S 12 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.55	184.55	66,928.01
Su 13 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.35	-3.76	-	-	188.17	188.17	67,116.18
M 14 Feb 05	19.69	-	-	18.89	-	-	14.59	18.35	-3.76	-	-	188.17	188.17	67,304.35
Tu 15 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.27	-3.68	-	-	184.19	184.19	67,488.54
W 16 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.28	-3.69	-	-	184.63	184.63	67,673.16
Th 17 Feb 05	20.09	-	-	19.29	-	-	14.59	18.33	-3.74	-	-	187.49	187.49	67,860.66
F 18 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.45	-3.86	-	-	193.25	193.25	68,053.91
S 19 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.45	-3.86	-	-	193.25	193.25	68,247.15
Su 20 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.65	-4.06	-	-	203.15	203.15	68,450.30
M 21 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	14.59	18.65	-4.06	-	-	203.15	203.15	68,653.44
Tu 22 Feb 05	20.49	-	-	19.69	-	-	15.19	18.97	-3.78	-	-	189.30	189.30	68,842.75
W 23 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.40	-4.21	-	-	210.97	210.97	69,053.72
Th 24 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.71	-4.52	-	-	226.25	226.25	69,279.97
F 25 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.97	-4.78	-	-	239.39	239.39	69,519.37
S 26 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	19.97	-4.78	-	-	239.39	239.39	69,758.76
Su 27 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	20.02	-4.83	-	-	242.07	242.07	70,000.84
M 28 Feb 05	20.89	-	-	20.09	-	-	15.19	20.02	-4.83	-	-	242.07	242.07	70,242.91
Tu 1 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.24	-5.05	-	-	253.10	253.10	70,496.01
W 2 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.57	-5.38	-	-	269.19	269.19	70,765.20
Th 3 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.83	-5.64	-	-	282.65	282.65	71,047.85
F 4 Mar 05	21.29	-	-	20.49	-	-	15.19	20.86	-5.67	-	-	283.77	283.77	71,331.61
S 5 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.86	-5.67	-	-	283.77	283.77	71,615.38
Su 6 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.63	-5.44	-	-	272.43	272.43	71,886.96
M 7 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.63	-5.44	-	-	272.43	272.43	72,159.39
Tu 8 Mar 05	21.69	-	-	20.89	-	-	15.19	20.71	-5.52	-	-	276.65	276.65	72,436.04

วันที่ Date	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควร จะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	เบนซิน ULG95	เบนซิน UGR91	ดีเซล หมุนเร็ว HSD	ชดเชย/วัน Baht/Day	สะสม Cum.
	เบนซินออกเทน 95 (บาท/ลิตร) ULG 95 (Baht/Litre)			เบนซินออกเทน 91 (บาท/ลิตร) UGR 91 (Baht/Litre)			ดีเซลหมุนเร็ว (บาท/ลิตร) HSD (Baht/Litre)			จำนวนเงินชดเชย * (ล้านบาท) Subsidies (Million Baht)				
W 13 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.85	-3.66	-	-	185.67	185.67	81,262.90
Th 14 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.65	-3.46	-	-	175.72	175.72	81,438.62
F 15 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.52	-3.33	-	-	168.71	168.71	81,607.33
S 16 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.52	-3.33	-	-	168.71	168.71	81,776.04
Su 17 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.42	-3.23	-	-	163.97	163.97	81,940.01
M 18 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.42	-3.23	-	-	163.97	163.97	82,103.98
Tu 19 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.39	-3.20	-	-	162.49	162.49	82,266.47
W 20 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.51	-3.32	-	-	168.35	168.35	82,434.82
Th 21 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.78	-3.59	-	-	182.03	182.03	82,616.84
F 22 Apr 05	22.89	-	-	22.09	-	-	18.19	21.98	-3.79	-	-	192.11	192.11	82,808.95
S 23 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.98	-3.79	-	-	192.11	192.11	83,001.06
Su 24 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.91	-3.72	-	-	188.48	188.48	83,189.54
M 25 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.91	-3.72	-	-	188.48	188.48	83,378.02
Tu 26 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.76	-3.57	-	-	180.97	180.97	83,558.99
W 27 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.48	-3.29	-	-	167.05	167.05	83,726.04
Th 28 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.41	-3.22	-	-	163.36	163.36	83,889.41
F 29 Apr 05	23.24	-	-	22.44	-	-	18.19	21.27	-3.08	-	-	156.10	156.10	84,045.51
S 30 Apr 05	22.94	-	-	22.14	-	-	18.19	21.27	-3.08	-	-	156.10	156.10	84,201.60
Su 1 May 05	22.94	-	-	22.14	-	-	18.19	21.21	-3.02	-	-	152.96	152.96	84,354.57
M 2 May 05	22.94	-	-	22.14	-	-	18.19	21.21	-3.02	-	-	152.96	152.96	84,507.53
Tu 3 May 05	22.94	-	-	22.14	-	-	18.19	21.21	-3.02	-	-	152.96	152.96	84,660.49
W 4 May 05	22.94	-	-	22.14	-	-	18.19	21.13	-2.94	-	-	149.16	149.16	84,809.65
Th 5 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.21	-3.02	-	-	152.98	152.98	84,962.64
F 6 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.19	-3.00	-	-	152.21	152.21	85,114.85
S 7 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.19	-3.00	-	-	152.21	152.21	85,267.06
Su 8 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.13	-2.94	-	-	149.03	149.03	85,416.09
M 9 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.13	-2.94	-	-	149.03	149.03	85,565.13
Tu 10 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	21.00	-2.81	-	-	142.64	142.64	85,707.77
W 11 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.78	-2.59	-	-	131.13	131.13	85,838.90
Th 12 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.49	-2.30	-	-	116.82	116.82	85,955.72
F 13 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.23	-2.04	-	-	103.33	103.33	86,059.05
S 14 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.23	-2.04	-	-	103.33	103.33	86,162.38
Su 15 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.16	-1.97	-	-	100.09	100.09	86,262.47
M 16 May 05	22.54	-	-	21.74	-	-	18.19	20.16	-1.97	-	-	100.09	100.09	86,362.56
Tu 17 May 05	22.14	-	-	21.34	-	-	18.19	20.14	-1.95	-	-	98.84	98.84	86,461.40

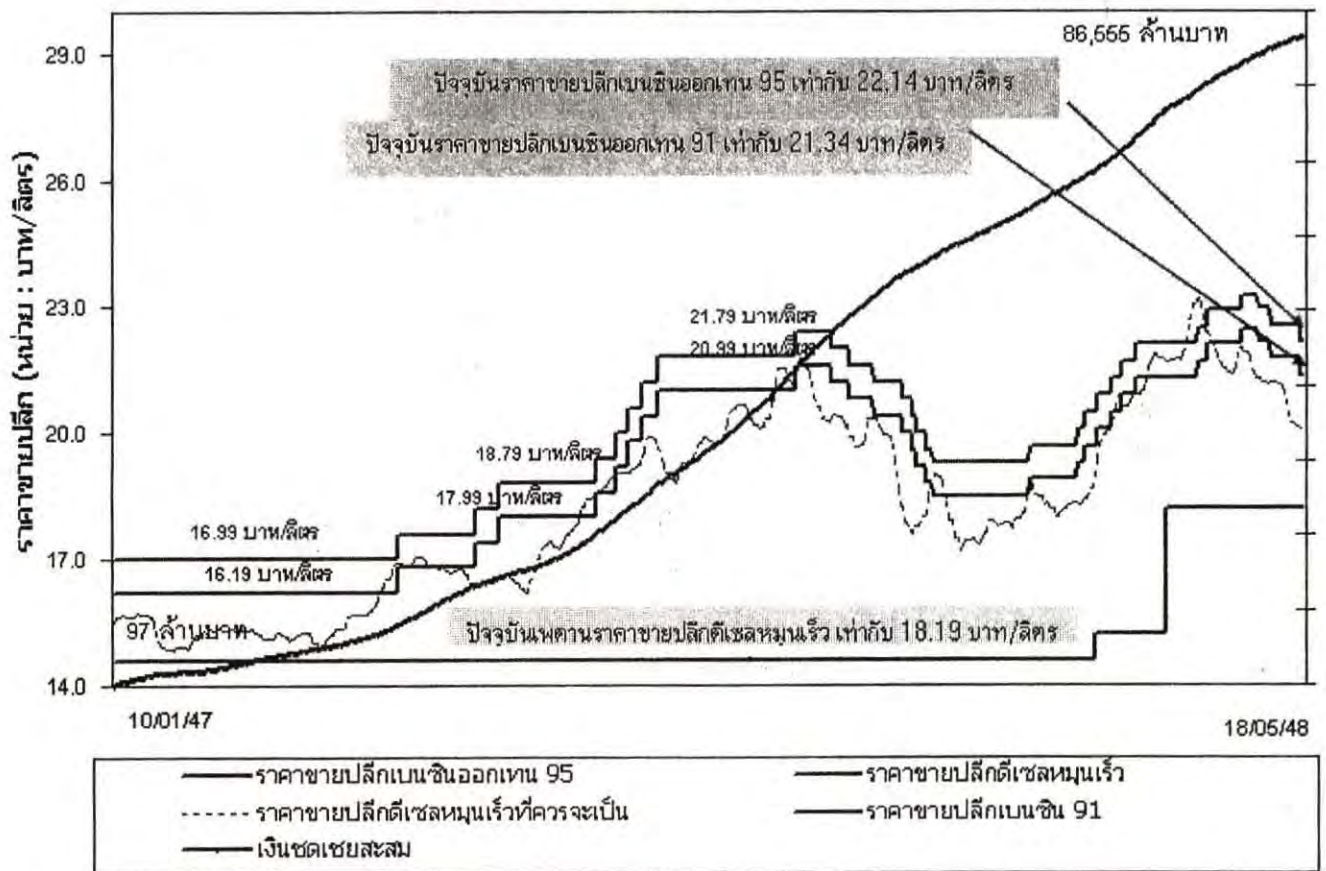
วันที่ Date	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควรจะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	ราคา ขาย ปลีก Retail	ราคา ที่ควร จะเป็น Actual	ส่วนต่าง Diff	เบนซิน ULG95	เบนซิน UGR91	ดีเซล หมุนเร็ว HSD	ชดเชย/วัน Baht/Day	สะสม Cum.
	เบนซินออกเทน 95 (บาท/ลิตร) ULG 95 (Baht/Litre)			เบนซินออกเทน 91 (บาท/ลิตร) UGR 91 (Baht/Litre)			ดีเซลหมุนเร็ว (บาท/ลิตร) HSD (Baht/Litre)			จำนวนเงินชดเชย * (ล้านบาท) Subsidies (Million Baht)				
**W 18 May 05	22.14	-	-	21.34	-	-	18.19	20.23	-2.04	-	-	103.61	103.61	86,565.01
**Th 19 May 05	22.14	-	-	21.34	-	-	18.19	20.28	-2.09	-	-	105.90	105.90	86,670.91
Total										2,672.63	4,302.45	79,695.83		86,670.91

จำนวนวันชดเชย (น้ำมันเบนซิน 286 วัน) น้ำมันดีเซล 496 วัน

- หมายเหตุ :
- * 10 ม.ค. - 15 ก.ค. 47 ใช้ปริมาณการใช้เฉลี่ยของปี 2546 โดยน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 91 และดีเซลหมุนเร็ว เท่ากับ 254.0, 377.0 และ 1,447.0 ล้านลิตร/เดือน ตามลำดับ
 - * 16 ก.ค. 47 เป็นต้นไป ใช้ปริมาณการใช้เฉลี่ยของ ม.ค. - พ.ค. 2547 โดยน้ำมันเบนซินออกเทน 95, 91 และดีเซลหมุนเร็ว เท่ากับ 272.5, 392.5 และ 1,607.5 ล้านลิตร/เดือน ตามลำดับ
 - ** เป็นตัวเลขประมาณการ
 - + ยกเลิกการตรึงราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 และ 91 ตั้งแต่วันที่ 21 ต.ค. 47 เป็นต้นไป ตั้งแต่วันที่ 24 ต.ค. 47 ถึงปัจจุบัน มีเงินไหลเข้ากองทุนฯ สะสม เบนซิน 95 = 220.26 ล้านบาท เบนซิน 91 = 255.29 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 475.54 ล้านบาท

ที่มา : ส่วนปิโตรเลียม สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

การช่วยเหลือลดราคาน้ำมันเชื้อเพลิง (วันที่ 10 มกราคม 2547 - 19 พฤษภาคม 2548)

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ผลของการปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซลต่อเศรษฐกิจไทย*

หลังจากที่รัฐบาลตัดสินใจปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซล เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๘ ลิตรละ ๓.๐ บาท ราคาน้ำมันดีเซลเพิ่มจากลิตรละ ๑๕.๑๙ บาท เป็นลิตรละ ๑๘.๑๙ บาท ซึ่งนับว่าเป็นการปรับขึ้นราคาครั้งที่ ๒ หลังจากทางการขึ้นราคาครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ลิตรละ ๖๐ สตางค์ ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงได้วิเคราะห์ถึงผลกระทบของปรับเพิ่มราคาน้ำมันดังกล่าว ดังต่อไปนี้

- หากราคาน้ำมันดีเซลทรงตัวในระดับดังกล่าวไปตลอดทั้งปี ๒๕๔๘ แล้ว คาดว่า จะทำให้อัตราเงินเฟ้อปี ๒๕๔๘ นี้ ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าประมาณ ๑.๙% และดัชนีราคาสินค้าในหมวดพลังงานจะปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าประมาณ ๑๕.๐% ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับเพิ่มของดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ประมาณ ๑.๔%

- ทั้งนี้ ผลต่อราคาสินค้าที่น่าจะเห็นได้ชัดตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปีเป็นต้นไป โดยคาดว่าดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ในไตรมาสที่สอง จะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าประมาณ ๓.๗% จากที่ยับขึ้น ๒.๗% ในไตรมาสแรก นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อยังน่าที่จะปรับตัวขึ้นไปอีกในไตรมาสถัด ๆ ไป อันเป็นผลจากการทยอยปรับราคาสินค้าต่าง ๆ โดยคาดว่า ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) จะเพิ่มขึ้นในอัตรา ๓.๘% และ ๓.๙% ในไตรมาสที่ ๓ และ ๔ ตามลำดับ

- การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยในปี ๒๕๔๘ ในอัตราประมาณ ๑.๙% จากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงกว่าการประมาณการเดิมของศูนย์วิจัยกสิกรไทยที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ๑.๕% นั้นเมื่อประกอบกับภาวะภัยแล้งที่เกิดขึ้น ทำให้คาดว่า จะทำให้อัตราเงินเฟ้อที่วัดจากดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ในปี ๒๕๔๘ น่าจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๓.๕% จากประมาณการเดิมที่ ๓.๐% (แต่ก็ยังคงประมาณการอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน หรือ Core Inflation สำหรับปีนี้ไว้ที่ ๑.๐ - ๑.๒%) ในขณะที่อัตราการขยายตัวของ GDP ก็ น่าที่จะลดลงจากประมาณการเดิมที่อยู่ที่ ๕.๒% อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของตัวเลขการขยายตัวของ GDP นั้น เนื่องจากคาดว่ารัฐบาลคงจะตระหนักถึงความเป็นไปได้ของการชะลอตัวของเศรษฐกิจที่จะตามมาจากปัญหาราคาน้ำมันและภัยแล้ง โดยอาจมีมาตรการผ่อนปรนบรรเทาผลกระทบ จนถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจออกมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการลงทุนของภาครัฐ ทำให้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ยังคงตัวเลขประมาณการ GDP ในปี ๒๕๔๘ นี้ไว้ที่ ๕.๒% ในขณะที่ยังคงรอดูความคืบหน้าของปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ โดยเฉพาะตัวเลข GDP ในไตรมาสแรก ก่อนที่จะทบทวนตัวเลขประมาณการดังกล่าวต่อไป

*ที่มา : มองเศรษฐกิจ บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ฉบับที่ ๑๖๑๒ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘

- บทบาทในการปรับระดับการขยายตัวของเศรษฐกิจจะตกอยู่กับมาตรการทางการคลังเป็นหลัก ทั้งนี้ แม้จะมีความเป็นไปได้ว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจจะไม่ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนพันธบัตรระยะเวลา ๑๔ วันในการประชุมในเดือนเมษายนนี้ เนื่องจากต้องชั่งน้ำหนักในเรื่องตัวเลขและเหตุการณ์เศรษฐกิจต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศ แต่ก็คาดว่าในที่สุดแล้ว แนวโน้มการปรับเพิ่มของอัตราเงินเฟ้อในประเทศ จะทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงต้องทยอยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนพันธบัตรระยะเวลา ๑๔ วัน เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพทางด้านราคาของระบบเศรษฐกิจ จนอัตราดอกเบี้ย R/P ๑๔ วันดังกล่าว น่าจะขึ้นไปในระดับที่ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐% ก่อนสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๔๘ นี้ จากระดับ ๒.๒๕% ณ ขณะนี้

- แม้ว่าการปรับขึ้นราคาน้ำมันจะส่งผลในทางลบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวม แต่ก็น่าที่จะเป็นผลดีต่อแนวโน้มการนำเข้าและดุลการค้าของไทย โดยราคาน้ำมันดีเซลที่สะท้อนราคาที่เป็นจริงมากขึ้นกว่าเดิมนั้น น่าจะส่งผลให้การบริโภคน้ำมันในประเทศชะลอตัวลง ซึ่งย่อมจะเป็นผลดีต่อตัวเลขการนำเข้าน้ำมัน (หลังจากปริมาณการนำเข้าน้ำมันในเดือนมกราคม ๒๕๔๘ เพิ่มขึ้นถึง ๒๘.๐% จากปีก่อนนี้ ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าน้ำมันก็พุ่งขึ้นถึง ๗๙.๙%) อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ยังคงคาดว่า ดุลการค้าของไทยในปี ๒๕๔๘ นี้ จะขาดดุลประมาณ ๑.๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (เมื่อเทียบกับที่เกินดุล ๑.๗ พันล้านดอลลาร์ฯ ในปี ๒๕๔๗) อันเป็นผลจากการที่การนำเข้าขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการส่งออกของประเทศ อย่างไรก็ตาม ก็คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะยังคงเกินดุลประมาณ ๓.๒ พันล้านดอลลาร์ฯ (แต่ก็ลดลงจากที่เกินดุล ๗.๓ พันล้านดอลลาร์ฯ ในปี ๒๕๔๗)

โดยสรุปแล้ว การปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซลของรัฐบาลในอัตราลิตรละ ๓.๐ บาทนั้น คงจะส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อของประเทศ โดยคาดว่าตัวเลขดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) จะสะท้อนถึงแรงกดดันดังกล่าวได้อย่างเด่นชัดตั้งแต่ไตรมาสที่สองเป็นต้นไป ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าอัตราเงินเฟ้อในไตรมาสที่สอง สาม และสี่ ของปี ๒๕๔๘ นี้ จะขยับขึ้นเป็น ๓.๗% ๓.๘% และ ๓.๙% ตามลำดับจากที่อยู่ ๒.๗% ในไตรมาสแรก ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของทั้งปี ๒๕๔๘ อาจจะถูกอยู่ที่ ๓.๕% เมื่อเทียบกับประมาณการอัตราเงินเฟ้อเดิมของ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ที่ ๓.๐% (แต่ก็ยังคงประมาณการอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน หรือ Core Inflation สำหรับปีนี้ไว้ที่ ๑.๐ - ๑.๒%) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจากการคำนวณพบว่า การปรับเพิ่มของราคาน้ำมันน่าจะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของ GDP ลดต่ำลงจากประมาณการเดิม แต่เนื่องจากคาดว่า รัฐบาลคงจะหันมาใช้นโยบายการเงินคงจะต้องหันไปให้ความสำคัญแก่เรื่องของเสถียรภาพของระดับราคาและอัตราเงินเฟ้อเป็นหลัก) ทำให้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ยังคงตัวเลขประมาณการอัตราการขยายตัวของ GDP ในปี ๒๕๔๘ นี้ไว้ที่ ๕.๒% โดยจะติดตามความคืบหน้าของปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจมีผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะตัวเลข GDP ในไตรมาสแรกก่อนที่จะทบทวนตัวเลขประมาณการดังกล่าวต่อไป

การตรวจสอบน้ำมันสำรองก่อนประกาศขึ้นราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว*

จากมติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 29 มีนาคม 2548 เมื่อเวลา 08.30 น. ณ ตึกสันติไมตรี หลังนอก ทำเนียบรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม คณะรัฐมนตรี สรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การตรวจสอบน้ำมันสำรองก่อนประกาศขึ้นราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ดังนี้

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงพลังงานรายงานการตรวจสอบเพื่อป้องกันการกักตุนน้ำมันดีเซลหมุนเร็วอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังนี้

1. ระบบการตรวจสอบปริมาณสำรองน้ำมันปัจจุบัน

กระทรวงพลังงานได้มีการติดตามตรวจสอบปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงของประเทศเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบมิให้เกิดการขาดแคลนและป้องกันการกักตุนน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศ โดยผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ (ผู้ค้าตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. การค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543) ต้องรายงานข้อมูลให้กระทรวงพลังงาน (กรมธุรกิจพลังงาน) ดังนี้

- ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือของผู้ค้าแต่ละรายเป็นประจำทุกวัน และสรุปรวมปริมาณการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย และการส่งออก ในแต่ละเดือนโดยให้จัดส่งภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป
- กระทรวงพลังงาน (กรมธุรกิจพลังงาน) ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกสุ่มตรวจสอบปริมาณน้ำมันคงเหลือของผู้ค้าเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบปริมาณน้ำมันสำรองตามกฎหมายของประเทศ

2. การตรวจสอบปริมาณคงเหลือ (Stock) ก่อนและหลังการปรับขึ้นราคาน้ำมัน

ดีเซลหมุนเร็ว

การปรับราคาน้ำมันครั้งนี้ไม่มีผู้ค้าน้ำมันกักตุนน้ำมันและได้รับประโยชน์ โดยกระทรวงพลังงานได้ทำการตรวจสอบข้อมูลปริมาณน้ำมันคงเหลือ ณ วันที่ 22 มีนาคม 2548 ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ที่ค้าน้ำมันดีเซลหมุนเร็วมีจำนวน 19 ราย มีปริมาณน้ำมันคงเหลือ จำนวน 965 ล้านลิตร ซึ่งเป็นปริมาณสำรองตามกฎหมาย จำนวน 955 ล้านลิตร และอยู่ในระดับปกติ โดยผู้ค้าน้ำมันทุกรายมีปริมาณจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคสูงขึ้นตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์จนถึงวันที่ 22 มีนาคม 2548 ส่งผลให้ผู้ค้ามีปริมาณ Working Stock อยู่ในระดับต่ำ (น้อยกว่า 3 วัน) ทำให้ผู้ค้ารายใหญ่ ได้แก่ ปตท. เซลล์ เอสโซ่ คาลเท็กซ์ ปิกนิก และปิโตรนาส ต้องขอใช้ปริมาณน้ำมันสำรองตามกฎหมายจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคเพื่อป้องกันการขาดแคลน และผู้ค้าจำเป็นต้องจัดซื้อมาใช้ทดแทนส่วนที่ขายไปในราคาที่สูงกว่าราคาปัจจุบัน

*ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 29 มีนาคม 2548.

มาตรการการแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันแพง*

จากมติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 4 มกราคม 2548 เมื่อเวลา 08.30 น. ที่ห้องประชุม ชั้น 2 ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหลังใหม่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี สรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง มาตรการดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เมื่อมีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำและราคาน้ำมันดีเซลลอยตัว คณะรัฐมนตรีรับทราบมาตรการดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เมื่อมีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำและราคาน้ำมันดีเซลลอยตัว ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ดังนี้

ตามที่มีการพิจารณาให้ปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำสูงขึ้น ทั้งใน กทม. ปริมณฑล และต่างจังหวัด วันละ 4 - 5 บาท ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 รวมทั้งอาจจะปล่อยราคาน้ำมันดีเซลลอยตัวตามกลไกตลาดในเดือนเมษายน 2548 ซึ่งอาจมีผลทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น นั้น กระทรวงพาณิชย์ได้ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้นของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ 67 รายการ และได้มีมาตรการเตรียมรองรับไว้ สรุปดังนี้

1. ผลกระทบที่มีต่อต้นทุนและราคาสินค้า

- การปรับค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น โครงสร้างการผลิตสินค้าส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นสินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่ใช้เครื่องจักร (Capital Intensive) เป็นหลัก โดยมีค่าแรงงานเป็นสัดส่วนในต้นทุนภาพรวมไม่เกินร้อยละ 10 จำนวน 62 สินค้า สำหรับอีก 5 สินค้า มีสัดส่วนค่าแรงงานในต้นทุนรวมในอัตราร้อยละ 11.68-24.98 โดย (1) สินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่ใช้ทุนหรือเครื่องจักรเป็นหลัก (Capital Intensive) จะได้รับผลกระทบในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.2696 และ (2) สินค้าที่มีกระบวนการผลิตแบบมุ่งใช้แรงงานเป็นหลัก (Labor Intensive) จะได้รับผลกระทบในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.4897 อย่างไรก็ตาม หากแรงงานดังกล่าวมีการเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) สูงขึ้น รวมทั้งการขยายปริมาณการผลิต เนื่องจากความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นก็สามารถชดเชยต้นทุนในส่วนที่เพิ่มขึ้นจากค่าแรงงานได้
- การปรับราคาน้ำมันดีเซล หากมีการปรับราคาน้ำมันดีเซลเพิ่มสูงขึ้นในครั้งเดียว จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต และต้นทุนการขนส่งสินค้าในอัตราประมาณร้อยละ 0.0009-4.5735 ทั้งนี้ หากมีการทยอยปรับสูงขึ้นเป็นระยะแบบขั้นบันได และมีการส่งเสริมและพัฒนาระบบ Logistics อย่างจริงจัง จะมีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการมีการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ (Cost Efficiency) และสามารถลดแรงกดดันจากผลกระทบของราคาน้ำมันดีเซลได้ในระดับหนึ่ง

*ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 4 มกราคม 2548 , วันอังคารที่ 22 มีนาคม 2548 , วันอังคารที่ 5 เมษายน 2548 และวันอังคารที่ 19 เมษายน 2548.

2. แนวโน้มสถานการณ์ราคาสินค้า

คาดว่ากลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มจะปรับราคาสูงขึ้นในปี 2548 ได้แก่ (1) **กลุ่มสินค้าที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (Labor Intensive)** และมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในต้นทุนสินค้าค่อนข้างสูง เช่น เครื่องแบบ นักเรียน รองเท้านักเรียน เส้นหมือบ้าง และปลากระป๋อง เป็นต้น (2) **กลุ่มสินค้าที่มีต้นทุนค่าขนส่งต่อหน่วยสูง** เช่น ปูนซีเมนต์ และเม็ดพลาสติก เป็นต้น (3) **กลุ่มสินค้าที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ** ทั้งในรูปของวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป เช่น เหล็ก สังกะสี สายไฟ และปุ๋ยเคมี เป็นต้น

3. มาตรการดูแลราคาสินค้า

- **มาตรการกฎหมาย** เริ่มตั้งแต่ขั้นเบาสุด ได้แก่ การเข้มงวดในการปิดป้ายแสดงราคาสินค้า มาตรการที่รุนแรงเพิ่มขึ้น เช่น การให้แจ้งปริมาณสถานที่เก็บ การควบคุมการขนย้าย จนกระทั่งการใช้มาตรการขั้นรุนแรงสูงสุด เช่น การกำหนดราคาจำหน่าย การใช้มาตรการบังคับซื้อหรือบังคับขาย ในกรณีราคาสินค้าสูงขึ้นมาก หรือเกิดการขาดแคลนสินค้า
- **มาตรการตรวจสอบ** ได้แก่ การตรวจสอบพฤติกรรมกรจำหน่าย การตรวจสอบเครื่องชั่งตวงวัด และสินค้าหีบห่อ การตรวจสอบพิเศษโดยหน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Mobile Unit) เป็นต้น
- **มาตรการบริหารจัดการสินค้า** โดยใช้ศูนย์บริหารจัดการแก้ไขปัญหาราคาสินค้า (Operation Room) ดำเนินการติดตามแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ต้นทุนแบบ Economic Approach การจัดระบบเตือนภัยสินค้า รวมทั้งการมีระบบรับรองมาตรฐาน และการประกันคุณภาพสินค้าและบริการ เป็นต้น
- **มาตรการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน** โดยการรับเรื่องร้องเรียนผ่านสายด่วนกรมการค้าภายใน 1569 และการจัดหน่วยรับเรื่องร้องเรียนเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ไปยังแหล่งชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งการให้มีเงินสินบนนำจับ เป็นต้น
- **มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกตลาด** ได้แก่ การจัดโครงการธงฟ้าราคาประหยัด จำหน่ายสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ ในราคาต่ำกว่าราคาตลาด เพื่อให้กลไกตลาดทำงานดีขึ้น รวมทั้งการดูแลอาหารสำเร็จรูปที่มีจำหน่ายให้ประชาชนเป็นส่วนใหญ่ในแหล่งชุมชน ตลาดสด และห้างสรรพสินค้าให้จำหน่ายในราคาเดิม

และจากมติคณะรัฐมนตรี วันอังคารที่ 22 มีนาคม 2548 เมื่อเวลา 08.30 น. ณ ตึกสันติไมตรีหลังนอก ทำเนียบรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี สรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง มาตรการดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เมื่อมีการปรับราคาน้ำมันดีเซลสูงขึ้น คณะรัฐมนตรีรับทราบมาตรการดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เมื่อมีการปรับราคาน้ำมันดีเซลสูงขึ้น ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สถานการณ์ราคาสินค้า ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพ โดยทั่วไปอยู่ในภาวะปกติราคาสินค้าส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลง (แต่มีสินค้าจำนวนมากที่รอการปรับเปลี่ยนราคาตามต้นทุน) ยกเว้นสินค้าที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศที่มีราคาสูงขึ้น เช่น เหล็ก และผลิตภัณฑ์เหล็ก รวมทั้งสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ประเภท Tin Plate และพลาสติก ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหามาเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว

2. มาตรการดูแลราคาสินค้าอุปโภคบริโภค

2.1 มาตรการบริหารจัดการสินค้า

- 2.1.1 กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณผลกระทบน้ำมันดีเซลที่มีต่อราคาสินค้า โดยเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ติดตามดูแล จำนวน 100 รายการ 10 หมวดสินค้า (ในจำนวนนี้มีสินค้าเกษตร 33 รายการ ที่ราคาเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงช่วงสั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถคำนวณผลกระทบได้) ซึ่งจะใช้เป็นราคากลางในการเทียบเคียงราคาจำหน่ายที่เหมาะสม ทั้งนี้ หากปรับราคาน้ำมันดีเซลสูงขึ้น 2.00 บาท/ลิตร หรือ 3.00 บาท/ลิตร จะมีผลกระทบต่อราคาสินค้าระหว่างร้อยละ 0.0048-1.4938 และร้อยละ 0.0072-2.2406 ตามลำดับ
- 2.1.2 ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการตรึงราคาสินค้าอีกกระยะหนึ่ง เนื่องจากยังมีสต็อกสินค้า/วัตถุดิบเหลืออยู่ และผลกระทบจากการปรับราคาน้ำมันดีเซลต่อราคาสินค้ามีไม่มาก ในกรณีที่จะมีการปรับราคาจำหน่ายสูงขึ้นให้แจ้งกระทรวงพาณิชย์ทราบ พร้อมแสดงเอกสารหลักฐานข้อเท็จจริง
- 2.1.3 ปรับวิธีการบริหารข้อมูลใน Operation Room กรมการค้าภายใน จาก Information Based Management เป็น Knowledge Based Management เพื่อใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการด้านราคาสินค้าให้สามารถติดตามตรวจสอบ อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- 2.1.4 จัดลำดับความสำคัญในการติดตามดูแลสินค้า โดยแบ่งกลุ่มสินค้าตามความเหมาะสมของสถานการณ์สินค้าในแต่ละเดือน เป็น 3 ระดับ ได้แก่ Sensitive List, Priority Watch List และ Watch List เพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการกำกับดูแลราคา อีกทั้งเพื่อเป็นการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning)

2.2 มาตรการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน/ผู้ประกอบการ

- 2.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การจัดให้มี Hotline แม่บ้าน 1569 ทั่วประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของประชาชน และรับแจ้งปัญหาข้อร้องเรียน เมื่อพบเห็นพฤติกรรมไม่เป็นธรรมทางการค้า
- 2.2.2 การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ
 - จัดตั้งหน่วย Call Center ของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสินค้าในหมวดอาหารและของใช้ประจำวัน เพื่อเป็นหน่วยประสานงานและสนับสนุนการกระจายสินค้าที่ขาดแคลนในบางพื้นที่ให้เพียงพอ
 - ให้มีการผลิตและระบายสินค้าออกสู่ตลาดอย่างเต็มที่ รวมทั้งดูแลเครือข่ายการจำหน่ายสินค้าอย่างใกล้ชิด มิให้มีการกักตุนสินค้าและจำหน่ายสินค้าในราคาที่ไม่เป็นธรรม
 - การปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ราคาจำหน่ายลดลง เนื่องจากปัจจุบันต้นทุนภาชนะบรรจุประเภท Tin Plate และพลาสติก มีต้นทุนสูงขึ้นมากซึ่งมีสินค้าบางชนิดสามารถปรับเปลี่ยนไปใช้วัสดุอื่นเป็นบรรจุภัณฑ์ได้ โดยกระทรวงพาณิชย์จะจัดทำโครงการร่วมกับผู้ประกอบการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

2.3 มาตรการตรวจสอบ

- 2.3.1 เข้มงวดการตรวจสอบ โดยจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบราคาสินค้าและความเที่ยงตรงของเครื่องชั่งเป็นประจำทุกวัน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 2.3.2 จัดให้มีหน่วยตรวจสอบเคลื่อนที่เร็ว (Mobile Unit) เพื่อตรวจสอบ ข้อเท็จจริงตามที่ได้มีการร้องเรียนผ่าน Hotline แม่บ้าน 1569 ทั่วประเทศ

2.4 มาตรการกฎหมาย

- 2.4.1 รณรงค์ปิดป้ายแสดงราคา โดยให้แสดงราคาต่อหน่วยน้ำหนัก/ปริมาตรในขนาดตัวอักษรที่เห็นได้ชัดเจน โดยเป็นราคาที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นการรักษาสีทธิประโยชน์พื้นฐานของผู้บริโภคและเป็นข้อมูลเปรียบเทียบให้ผู้บริโภคประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้า

- 2.4.2 ขยายเวลาการเพิ่มโทษปรับกรณีไม่ปิดป้ายแสดงราคาเป็น 2 เท่า ต่อไปอีก 90 วัน จากวันที่ 27 มีนาคม 2548 จนถึงวันที่ 24 มิถุนายน 2548
- 2.4.3 กำหนดเป็นสินค้าควบคุมเพิ่มเติม ในกรณีที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการหรือตลาดไม่มีการแข่งขัน กระทรวงพาณิชย์จะพิจารณาปรับเพิ่มจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน (16 สินค้า 2 บริการ) โดยจะมีการกำหนดมาตรการหนัก/เบาตามสถานการณ์

2.5 มาตรการช่วยบรรเทาค่าครองชีพ

- 2.5.1 ส่งเสริมให้ตลาดนัด/ตลาดชุมชน/ตลาดสดสี่ฟ้า จำหน่ายสินค้าในราคา/ปริมาณที่เป็นธรรม เพื่อเพิ่มทางเลือกให้ผู้บริโภค โดยจะให้จังหวัดจัดหาสถานที่จำหน่ายเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสินค้า ซึ่งในเบื้องต้นกำหนดเป้าหมายดำเนินการในระยะเวลา 3 เดือน ประมาณ 200 แห่ง และเริ่มดำเนินการเดือนเมษายน 2548
- 2.5.2 ขอความร่วมมือห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จำหน่ายอาหารสำเร็จรูปใน Food Court ในราคาเดิม เพื่อสร้างกระแสการแข่งขันในตลาด อันจะทำให้ร้านอาหารทั่วไปปรับราคาสูงขึ้นไม่ได้ และช่วยบรรเทาค่าครองชีพแก่ประชาชน โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548
- 2.5.3 จัดให้มีมุมธงฟ้าราคาประหยัด ในห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในบางพื้นที่ โดยจะพิจารณารายการสินค้าที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามสถานการณ์ เช่น เนื้อสุกร ไก่ ไข่ และสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อช่วยลดค่าครองชีพและเพิ่มทางเลือกให้ผู้บริโภค

สำหรับวันอังคารที่ 5 เมษายน 2548 คณะรัฐมนตรีพิจารณาการช่วยเหลือราคาน้ำมันให้ชาวประมงตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ แล้วมีมติอนุมัติในหลักการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวประมง ดังนี้

1. เห็นชอบหลักการให้ช่วยเหลือโดยชดเชยราคาน้ำมันให้แก่ชาวประมงในราคาลิตรละ 1 บาท เป็นระยะเวลา 3 เดือน และหากราคาสัตว์น้ำไม่เพิ่มขึ้นก็จะดำเนินการชดเชยต่อไปอีกเป็นระยะเวลา 3 เดือน
2. อนุมัติเงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อดำเนินการชดเชยราคาน้ำมันตามหลักการในข้อ 1 เป็นระยะเวลา 7 เดือน วงเงิน 240 ล้านบาท

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานว่า สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันในช่วงระหว่างปี 2546-2548 มีความผันผวนและเพิ่มสูงขึ้นเป็นอันมาก โดยพบว่ามีการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันจาก 14.59 บาท (วันที่ 21 มกราคม 2547) เป็น 18.19 บาท/ลิตร โดยราคาดังกล่าวรัฐบาลยังคงได้มีการชดเชยอยู่ในอัตรา 3.00 บาท/ลิตร และสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยได้มี

ข้อเสนอให้รัฐบาลช่วยเหลือความเดือดร้อนของชาวประมง เนื่องจากภาวะราคาน้ำมันสูงทำให้ต้นทุนการทำประมงสูง ในขณะที่ราคาสัตว์น้ำไม่ได้สูงขึ้น โดยสรุปดังนี้

1. น้ำมันม่วง ขอให้ราคาต่ำกว่าน้ำมันดีเซลบนบก ลิตรละ 3 บาท ตลอดไป
2. น้ำมันเขียว ขอให้ช่วยเหลือเป็นขั้นบันได โดยให้เริ่มจากราคาลิตรละ 13.70 บาท แล้วให้ปรับราคาเพิ่มขึ้น 2 เดือนครั้ง ในแต่ละครั้งให้เพิ่มลิตรละ 1 บาท จนกระทั่งถึงเดือนธันวาคม 2548 ราคาจะเท่าราคาปัจจุบัน ลิตรละ 16.70

ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เชิญผู้แทนชาวประมงและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาร่วมปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง จนกระทั่งครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. น้ำมันม่วง รัฐบาลจัดหาน้ำมันดีเซลสำหรับเรือประมงซึ่งราคาจะถูกกว่าน้ำมันบนบก ณ จังหวัดนั้น ๆ ลิตรละ 1 บาท ในระยะปรับตัว 3 เดือนนี้ รัฐบาลจะหางบประมาณมาช่วยเหลือลิตรละ 1 บาท รวมเป็นลิตรละ 2 บาท ขณะนี้มีชาวประมงขอเข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 14 จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี จันทบุรี ตราด ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง บัตตานี สตูล ตรัง กระบี่ พังงา ระนอง ภูเก็ต มีบิมน้ำมันเข้าร่วมให้บริการ 115 บิมน โดยจะสามารถให้บริการได้ ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2548 หากมีชาวประมงร้องขอรัฐพร้อมจะเปิดบิมนให้บริการเพิ่มเติม
2. น้ำมันเขียว รัฐบาลจะจัดระบบการจัดการใหม่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็นลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ เดิมผลิตน้ำมันเขียวในประเทศ เปลี่ยนเป็นนำเข้าน้ำมันเขียว จะทำให้น้ำมันเขียวราคาถูกกว่าเดิมเฉลี่ยลิตรละ 1 บาท เช่นราคาน้ำมันเขียวปัจจุบันในอ่าวไทย ราคาลิตรละ 16.33 บาท ผังอันดามันราคาลิตรละ 16.95 บาท สำหรับน้ำมันเขียวราคาใหม่จะเฉลี่ยทั้งสองฝั่งไม่เกินลิตรละ 16.00 บาท

ต่อมาในวันเดียวกันคณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงพาณิชย์ รายงานสถานการณ์ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคหลังการปรับราคาน้ำมันดีเซล โดยเปรียบเทียบราคาจำหน่ายในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เดือนมีนาคม 2548 (21-25 มีนาคม 2548) กับราคาจำหน่ายในช่วงสัปดาห์ที่ 3 เดือนมีนาคม 2548 (14-18 มีนาคม 2548) ดังนี้

1. การดำเนินงานมิให้มีการฉวยโอกาสปรับราคาสินค้า กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการเป็นนโยบายเร่งด่วน เพื่อป้องปรามมิให้ผู้ประกอบการฉวยโอกาสปรับราคาสินค้า โดยไม่มีเหตุผลสมควร ได้แก่ การตรึงราคาจำหน่ายสินค้า การลงนามบันทึกข้อตกลงตรึงราคาสินค้า สร้างกลไกให้มีการแข่งขันในตลาด ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจำหน่ายของผู้ประกอบการ
2. สถานการณ์ราคาสินค้า โดยภาพรวมสถานการณ์ราคาสินค้าโดยทั่วไปยังอยู่ในภาวะปกติ ส่วนใหญ่ยังคงจำหน่ายในราคาเดิม สำหรับสินค้าบางรายการที่มีราคาเคลื่อนไหวสูงขึ้นในช่วงนี้มีสาเหตุจากปัจจัย คือผลกระทบจากราคาวัตถุดิบนำเข้าสูงขึ้นและผลกระทบจากสภาพอากาศและตามฤดูกาล สำหรับสินค้าอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงราคาขึ้นลงในช่วงสั้น ๆ ตามปริมาณสินค้าที่เข้าสู่ตลาดและการส่งเสริมการขาย
3. ผลการตรวจสอบพฤติกรรมผู้ประกอบการ โดยการตรวจสอบปกติ ได้ดำเนินการตรวจสอบผู้ประกอบการทั้งสิ้น 22,400 ราย จำแนกตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542 จำนวน 15,215 ราย พบการกระทำผิดปฏิเสศการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 1 ราย และไม่ปิดป้ายแสดงราคา จำนวน 1 ราย และ พ.ร.บ.มาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ.2542 จำนวน 7,185 ราย พบการกระทำผิดผู้จำหน่ายก๊าซหุงต้มมีการบรรจุผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าที่แสดง จำนวน 1 ราย ซึ่งได้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายเรียบร้อยแล้ว

ส่วนการตรวจสอบข้อร้องเรียนพฤติกรรมสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในช่วงวันที่ 22-23 มีนาคม 2548 ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อของวันที่มีการปรับราคาน้ำมันดีเซล กระทรวงพาณิชย์โดยกรมการค้าภายในได้ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจำหน่ายของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่มีผู้ร้องเรียนทั่วประเทศ จำนวน 1,523 ราย จำแนกเป็น กทม. 892 ราย และภูมิภาค 631 ราย ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิเสธการจำหน่ายกักตุนสินค้า และขึ้นราคาาก่อนกำหนด ผลการตรวจสอบพบการกระทำผิดและได้แจ้งความดำเนินคดีในข้อหากักตุน จำนวน 4 ราย ได้แก่ จังหวัดสระบุรี 2 ราย จังหวัดพิษณุโลก 1 ราย และจังหวัดสุโขทัย 1 ราย โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี ปรับไม่เกิน 140,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

และในวันอังคารที่ 19 เมษายน 2548 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบมาตรการเร่งรัดประหยัดพลังงาน ตามที่กระทรวงพลังงานเสนอ ดังนี้

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศปรับโครงสร้างราคาน้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้นจากลิตรละ 15.19 บาท เป็น 18.19 บาท เพื่อลดภาระการขาดเซชของกองทุนน้ำมันฯ แต่ขณะเดียวกันราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกยังคงเพิ่มสูงขึ้นผิดปกติอย่างต่อเนื่อง (ราคาน้ำมันดูไบได้สูงขึ้นกว่าบาร์เรลละ 50 เหรียญสหรัฐ ในช่วงต้นเดือนเมษายน 2548) ทำให้ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภาคการขนส่งและภาคอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่ใช้พลังงานมากที่สุดรวมกันประมาณร้อยละ 73 (ภาคขนส่งร้อยละ 37 และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 36) หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP ปี 2548 ประมาณ 7.2 ล้านบาท)

แนวทางดำเนินงาน

1. เร่งรัดใช้เชื้อเพลิงอื่นแทนน้ำมัน

1.1. การใช้ NGV แทนน้ำมัน : กระทรวงพลังงาน และ ปตท. มีมาตรการสนับสนุนทางการเงิน (Financial Package) แก่ผู้ติดตั้งและจัดซื้อรถ NGV พร้อมแล้ว

- ทดแทนน้ำมันเบนซิน ร้อยละ 10 ประมาณ 2 ล้านลิตร/วัน เป้าหมายรถเบนซิน 120,000 คัน ในปี 2551 : ปัจจุบันติดตั้งรถแท็กซี่และรถส่วนบุคคลแล้ว 4,650 คัน โดยมีเป้าหมาย : ปี 2551 เน้นรถใหม่จากโรงงาน จำนวน 71,000 คัน ประกอบด้วยรถแท็กซี่ 34,000 คัน รถส่วนบุคคล/รถราชการ 37,000 คัน รถเก่าติดตั้งอุปกรณ์ NGV จำนวน 49,000 คัน โดยเน้นรถแท็กซี่/สามล้อเครื่อง 37,000 คัน รถส่วนบุคคล 8,000 คัน และรถราชการ 4,000 คัน
- ทดแทนน้ำมันดีเซล ร้อยละ 10 ประมาณ 5 ล้านลิตร/วัน เป้าหมายรถดีเซล 66,000 คัน ในปี 2553 : ปัจจุบันติดตั้งรถโดยสารและรถบรรทุกแล้ว 105 คัน โดยมีเป้าหมาย : ปี 2553 เน้นรถใหม่ จำนวน 42,000 คัน ประกอบด้วย รถโดยสาร 3,000 คัน รถบรรทุก 14,000 คัน และรถปิคอัพ 25,000 คัน รถเก่า จำนวน 24,000 คัน โดยเน้นรถโดยสาร รถขยะ กทม.รวม 6,000 คัน และรถบรรทุก 18,000 คัน
- การขยายสถานีบริการ NGV : 138 แห่ง ในปี 2543 แบ่งเป็น กทม. และจังหวัดเส้นทางขนส่งหลัก ปัจจุบันมี 28 แห่ง ขยายอีก 66 แห่ง ใน 16 จังหวัด รวมเป็น 94 แห่ง ในปี 2549 ต่างจังหวัด ขยายเพิ่มอีก 44 แห่งในปี 2553 กระจายอยู่ใน 13 จังหวัดทั่วประเทศ

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น :

- กระทรวงการคลัง : มาตรการภาษีศุลกากรและสรรพสามิต สำหรับอุปกรณ์และรถที่ใช้ NGV และมาตรการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับประชาชนที่ใช้ NGV
- กระทรวงอุตสาหกรรม : สนับสนุนผู้ผลิตให้ใช้เครื่อง NGV เริ่มขายกลางปี 2548 ได้แก่ บริษัท GM และบริษัทสามมิตรมอเตอร์แมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด
- กระทรวงคมนาคม : กำหนดมาตรการจูงใจแท็กซี่ รถบรรทุก และรถสามล้อเครื่องที่ใช้ NGV

1.2 การใช้ก๊าซโซฮอลล์แทนเบนซิน

เป้าหมาย : ยกเลิกเบนซิน 95 ในวันที่ 1 มกราคม 2550

ภายในปี 2548

- รถยนต์เบนซินราชการและรัฐวิสาหกิจทุกคันในจังหวัดที่มีก๊าซโซฮอลล์จำหน่ายต้องใช้ก๊าซโซฮอลล์
- เร่งการใช้ก๊าซโซฮอลล์ 95 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ของการใช้น้ำมันเบนซิน 95 ทั้งประเทศ หรือ ประมาณ 4 ล้านลิตรต่อวัน (ปัจจุบันการใช้เฉลี่ย 900,000 ลิตรต่อวัน)
- เพิ่มผู้ค้าน้ำมันจาก 4 ราย ได้แก่ ปตท. บางจาก เซลล์ และทีพีไอ เป็น 7 ราย ได้แก่ คาลเท็กซ์ เจ็ท และ Q8 (คิดเป็นร้อยละ 80 ของส่วนแบ่งตลาด) และเพิ่มจำนวนสถานีบริการก๊าซโซฮอลล์จาก 730 แห่ง เป็น 4,000 แห่งทั่วประเทศ

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น : สถานีบริการน้ำมันที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราชการทั้งหมดจำนวน 413 แห่ง เปลี่ยนมาขายเฉพาะก๊าซโซฮอลล์ 95 อย่างเดียวภายใน 2 เดือน และขอให้แจ้งเปลี่ยนมายัง ปตท. และ บางจาก ภายใน 15 วัน

1.3 การส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซล

กระทรวงพลังงานร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแผนปฏิบัติการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซลจากปาล์มในต้นเดือนพฤษภาคม 2549

2. มาตรการเร่งรัดประหยัดพลังงาน

2.1 ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ : เป้าหมายลดใช้พลังงานร้อยละ 10

1) โครงการต่อเนื่อง (ปี 2546-2547)

(1) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กระบวนการผลิต และการบริหารจัดการพลังงาน เพื่อลดการใช้พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมและกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ : โดยกระทรวงพลังงานร่วมกับสภาอุตสาหกรรมฯ หอการค้าไทย กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น กลุ่มเครือเจริญโภคภัณฑ์ ห้างสรรพสินค้า การนิคมอุตสาหกรรม 700 แห่ง วัดผลประหยัดพลังงานลงได้ร้อยละ 10 ต่อรายต่อปี

(2) มาตรการจูงใจสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำผ่านธนาคารพาณิชย์ วงเงิน 2,000 ล้านบาท : จัดสรรแล้ว 54 โครงการ วงเงิน 1,200 ล้านบาท และเอกชนร่วมสมทบอีก 600 ล้านบาท เพื่อปรับปรุงเครื่องจักรอุปกรณ์ประหยัดพลังงานและอื่น ๆ ซึ่งวัดผลประหยัดได้ร้อยละ 10-30 ต่อรายต่อปี

(3) BOI ได้มีประกาศส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน และผู้ประกอบการจัดการพลังงาน (ESCO) : ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี และภาษีศุลกากร

2) เป้าหมายรวม : ภายในปี 2552 ลดการใช้พลังงานภาคอุตสาหกรรมโดยรวมลงร้อยละ 10 เป้าหมายปี 2548

(1) กลไกประสานความร่วมมือภาครัฐและเอกชนด้านพลังงาน

- จัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (กรอพ.) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นประธาน ผู้แทนหน่วยราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ และมีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการฯ ภายในกระทรวงพลังงาน

- จัดตั้งศูนย์ร่วมภาครัฐและเอกชนให้คำปรึกษาด้านการประหยัดพลังงาน : โดยความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาคมธนาคาร และกลุ่มธุรกิจเอกชน มีวัตถุประสงค์ให้คำปรึกษาด้านพลังงานแก่สถานประกอบการและโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ SMEs ที่มีเป็นจำนวนมาก

(2) ขยายผลจากข้อ 1.2.1 (1) : ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกระบวนการผลิต และการบริหารจัดการพลังงาน โดยอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ถ่ายทอดเทคโนโลยีและประสบการณ์ด้านการประหยัดพลังงานให้กับ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน เน้น 5 กลุ่ม ได้แก่ เหล็ก โรงแรม สิ่งทอ อาหาร และพลาสติก

(3) เร่งโครงการผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าและน้ำเย็น (Gas District Cooling and Cogeneration) เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ประหยัดได้ร้อยละ 30-50) ในโรงงานอุตสาหกรรมและอาคารขนาดใหญ่ 5 แห่งตามแนวท่อก๊าซ เช่น ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ ศูนย์การแพทย์ศิริราช พิวจอร์ปาร์ครังสิต ฯลฯ ระหว่างปี 2548-2550 รวมมูลค่าประหยัดพลังงานเกือบ 170 ล้านบาทต่อปี และเริ่มดำเนินการกับนิคมอุตสาหกรรม 9 แห่ง เช่น นิคมบางพลี นิคมอมตะ ฯลฯ ระหว่างปี 2548-2550

(4) มาตรการจูงใจทางภาษี โดยผู้ประกอบการสามารถนำผลประหยัดมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น : กระทรวงการคลัง : มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งกระทรวงการคลังจะเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

2.2 ภาครัฐ : เป็นแบบอย่างประหยัดพลังงาน

1) รถเบนซินราชการและรัฐวิสาหกิจต้องใช้ก๊าซโซฮอลล์

ปัจจุบันรถเบนซินราชการที่สามารถใช้ก๊าซโซฮอลล์ 95 ได้มีประมาณ 4,800 คัน ใช้ก๊าซโซฮอลล์แล้ว 305 คัน หรือประมาณร้อยละ 6 เห็นควรเร่งรัดและกวดขันให้ทั้งรถยนต์เบนซินราชการส่วนที่เหลือและรัฐวิสาหกิจทั้งหมดในพื้นที่ที่มีก๊าซโซฮอลล์จำหน่ายให้ใช้ก๊าซโซฮอลล์แทน เพื่อปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะผู้บริหาร

2) รถราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ NGV

ปตท. เร่งรัดติดตั้งอุปกรณ์ NGV ให้กับรถราชการในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 1,000 คัน ในปี 2548 (ส่วนราชการแจ้งความจำนงมายังกระทรวงพลังงาน 2,816 คัน) โดยกระทรวงพลังงานประสานกับกรมบัญชีกลาง กำหนดแนวทางปฏิบัติการผ่อนจ่ายค่าติดตั้งคืนให้กับ ปตท.ภายหลัง (บวกในราคาขายปลีก NGV อีกริโลกรัมละ 5 บาท เป็น $9.53 + 5.00 = 14.53$ บาท)

3) การลดใช้ไฟฟ้าในหน่วยงานภาครัฐ : โดยเฉพาะส่วนภูมิภาค

- หน่วยงานภาครัฐในกรุงเทพฯ มีการใช้ไฟฟ้าลดลงอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 0.4)
- หน่วยงานภาครัฐในส่วนภูมิภาค มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จึงเห็นควรรณรงค์ให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคลดการใช้ไฟฟ้าอย่างจริงจัง

2.3 เร่งรณรงค์ประหยัดพลังงานในภาคประชาชน : ปลุกฝังจิตสำนึก

(1) ประชาชนทั่วไป : การรณรงค์ปลุกจิตสำนึกในการประหยัดไฟฟ้าในบ้านและที่ทำงาน การใช้ระบบขนส่งมวลชน การล้างเครื่องปรับอากาศ การปรับแต่งเครื่องยนต์ (Tune Up) การใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน

โดยเฉพาะการปรับแต่งเครื่องยนต์ให้กับรถ ขสมก. รถบรรทุกและรถร่วม ขสส.ทั่วประเทศ เพื่อเป็นตัวอย่าง จะลดการใช้น้ำมันดีเซลได้ถึงร้อยละ 5 และในปี 2548 มีเป้าหมายปรับแต่งเครื่องยนต์ให้กับรถ ขสมก. 3,000 คัน และรถบรรทุกและรถร่วม ขสส. ทั่วประเทศ 5,000 คัน

(2) เด็กและเยาวชน : ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ

- ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนให้เห็นคุณค่าของการใช้พลังงาน

- จัดหลักสูตรอบรมความรู้ด้านพลังงานให้แก่ครูและอาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์

ข่าวจากสื่อมวลชน

● ทำไมต้อง "ลอยตัว" ดีเซล

เป็นที่รับรู้ถึงความหวังที่จะได้เห็นน้ำมันราคาถูกนั้นถึงไม่มีอีกแล้ว แม้ว่าอาจจะมีบ้างที่ราคาลดต่ำลง แต่คงไม่เหมือนกับที่ผ่านมาอย่างแน่นอน เป็นไปตามหลัก "ดีมานด์-ซัพพลาย" ที่สินค้าวันวันมีน้อยลงแต่ปริมาณการใช้เริ่มมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ยักษ์ที่เคยหลับอย่างจีนก็ตื่นขึ้นมา "ชด" อย่างเมามัน

นี่ยังไม่รวมถึง "อินเดีย" ดาวรุ่งทางเศรษฐกิจที่กำลังผลาญน้ำมันอย่างน่าเป็นห่วง รวมประชากรทั้ง 2 ประเทศนี้ก็เกือบ 1 ใน 3 ของโลก และยังเป็นประเทศที่มีความต้องการใช้สูงขึ้นเรื่อยๆ แม้รู้ว่าเราจะต้องแบกภาระค่าใช้จ่ายในการบริโภคน้ำมันแต่ละปีมหาศาลเพียงใด แต่ที่ผ่านมาก็ยังไม่เคยมีมาตรการรับมือและเตรียมพร้อมกับปัญหาในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาพลังงานทางเลือกที่จะมาทดแทน

ส่วนมาตรการประหยัดน้ำมันแทบไม่ต้องพูดถึง อาจจะมีบ้างก็เป็น "แคมเปญรณรงค์" ที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ ที่จะได้ผลจริงอย่างการ "ลอยตัว" ราคาน้ำมันก็ไม่กล้าทำ จะมีเพียงเบนซิน หลังจากรัฐบาลเลิกอุดหนุน เห็นตัวเลขนำเข้าจากรายงานธนาคารแห่งประเทศไทย ยอดนำเข้าลดลงแบบ ฮวบฮาบจริงๆ

แสดงว่าเมื่อราคาสูงขึ้นทุกคนก็รับผิดชอบหันมาประหยัดกันเอง ไม่ต้องมีใครบอกจะสตาร์ทรถยนต์แต่ละครั้งคิดมากขึ้น วางแผนมากขึ้น ต่างจากยอดการนำเข้าน้ำมันดีเซล ที่ปริมาณการใช้ยังไม่ลดลงเพราะทุกคนรู้สึกว่าการยังไม่แพง รัฐเข้ามาอุดหนุนไว้ อีกทั้งผู้ที่เคยใช้เบนซินก็หันมาใช้ดีเซลมากขึ้นด้วยเหตุผลเดียวกับผู้ใช้ดีเซลอยู่แล้ว

รัฐบาลเองก็ยังไม่กล้าปรับครั้งแรกก็อ้างว่าจะกระทบกับระบบเศรษฐกิจ ที่สำคัญรัฐบาลคาดหวังว่าราคาน้ำมันปรับตัวคราวนี้คงไม่นานนัก แต่คาดผิด ที่ผ่านมาไม่ว่าเป็นวิกฤตน้ำมันจากสงครามอ่าว หรือครั้งก่อนๆ หน้านั้นกลุ่มโอเปกรวมหัวกันได้ล็อกฟักก็มีคนแตกแถว

แต่คราวนี้เกิดจาก "ดีมานด์-ซัพพลาย" จริงๆ และบางช่วงยังมีกลุ่มเฮดจ์ฟันด์เข้ามาหา
กำไร ที่เขาก็เลยยิ่งหนัก ที่คิดจะว่าคงไม่นานก็เลยนาน ครั้งแรกรัฐบาลตั้งใจอุ้มพอให้ผ่านการ
เลือกตั้งไปก่อนแล้วค่อยปล่อยลอยตัว แต่ตอนนี้เท่า กับ "ซีหลังเสือ" ไปแล้วหาทางลงไม่ได้ แม้ว่า
จะปรับราคาเพื่อลดภาระกองทุนน้ำมันมาแล้วครั้งหนึ่งลิตรละ 3 บาท

แต่ตอนนี้สถานการณ์ยังหนัก ยอดเงินที่เข้ามาอุ้มอยู่ในระดับ 8.5 หมื่นล้านบาทเหมือนเดิม
แล้ว แต่รัฐบาลก็ยังไม่ประกาศที่จะลอยตัว แต่คนที่หลังแอ่นก็เห็นจะเป็นกองทุนน้ำมัน ว่าไปแล้ว
ในโลกนี้รัฐบาลที่โดดอุ้มด้วยการเข้ามาพยุงราคาน้ำมันดีเซลมีแค่ 4 ประเทศ อาทิ มาเลเซีย
คาดว่าเม็ดเงินใกล้เคียงประเทศไทยและอินโดนีเซียก็อุดหนุนเช่นกัน

แต่ทั้ง 2 มีรายได้จากการส่งออกน้ำมันดิบมาซดเซยในสวนที่ใช้อุดหนุนได้ อินเดียก็เป็นอีก
ประเทศหนึ่งที่อุดหนุนราคาน้ำมันดีเซล แต่รัฐบาลเขาได้อุดหนุนแอลพีจีด้วยวงเงินจนถึงขณะนี้
ประมาณ 1.2 แสนล้านบาท ซึ่งนับว่าอันตราย แต่อินเดียก็มีเหตุผลในเรื่องปัญหาสังคมที่สินค้าทั้ง
2 ตัวเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของชาวบ้านที่ยากจน

อย่างไรก็ตาม แม้แต่ละประเทศจะมีเหตุปัจจัย แม้จะอุดหนุนก็มี "บันได" พร้อมทั้งจะลงอย่าง
มาเลเซียและอินโดฯที่ไม่เดือดร้อนเพราะมีรายได้จากการส่งออกน้ำมันดิบมาซดเซย

อย่างไรก็ตาม ธนาคารพัฒนาเอเชียก็ยังเตือนว่า ควรจะลดการอุดหนุนและปรับราคาน้ำมัน
ให้เป็นไปตามราคาในตลาดโลก

แต่ดูเหมือนคำเตือนแทบจะไม่มี ความหมายทั้งที่เม็ดเงินเกือบถึงแสนล้านแล้ว

● นายกรัฐมนตรี รอดตลาดนึ่งก่อนลอยตัวดีเซล

นายกรัฐมนตรีระบุให้น้ำมันในตลาดโลกนึ่ง ก่อนพิจารณาลอยตัวดีเซล แม้ภาวะราคาน้ำมัน
จะดีขึ้น จากการแก๊งกำไรที่ลดลงไปแล้วก็ตาม ย้ำจะให้ถูกเหมือนอดีตเป็นไปได้ยาก ด้านราคาน้ำมัน
ดิบล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์ล่าสุดอยู่ที่ 48.77 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงสถานการณ์ราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลงว่า
เป็นทิศทางที่ดี ทั้งที่ก่อนหน้านี้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นเพราะมีการแก๊งกำไรกันมาก ซึ่งเกินกว่า
ภาวะปกติถึง 3 เท่าตัว ดังนั้น เมื่อราคาน้ำมันลดลงมา เชื่อว่านักแก๊งกำไรจะเริ่มออกจากตลาด จึง
ทำให้อุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดีขึ้น

ที่มา : หนังสือพิมพ์คมชัดลึก. ฉบับประจำวันที 18 พฤษภาคม 2548.

"จากนี้ไปราคาน้ำมันน่าจะอ่อนตัวลงมาได้บ้าง แต่จะให้ลดลงมาต่ำเหมือนในอดีตนั้นคงจะเป็นไปได้ยาก" นายกรัฐมนตรี กล่าว ส่วนการปล่อยให้ราคาน้ำมันดีเซลลอยตัวนั้น คงจะต้องรอดูทิศทางราคาน้ำมันไปอีกระยะหนึ่งก่อน เพราะราคาน้ำมันไม่ได้ปรับลดลงตลอด แต่ยังคงมีความผันผวน ดังนั้น จึงต้องการให้มีความชัดเจนมากกว่านี้ก่อน เพื่อให้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ

สำหรับความเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันในตลาดสิงคโปร์ เมื่อเวลาเที่ยงของวันที่ 17 พฤษภาคม สำนักข่าวซินหัว ไฟแนนซ์ รายงานว่า สัญญาน้ำมันดิบส่งมอบเดือนมิถุนายน ปรับตัวเพิ่มขึ้น 16 เซนต์ และไปอยู่ที่ระดับ 48.77 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จากระดับราคาปิดในตลาดนิวยอร์กเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ที่ 48.61 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

นักวิเคราะห์ก็กล่าวถึงภาวะในตลาดซื้อขายล่วงหน้าว่า ตลาดกำลังจับตาดูรายงานน้ำมันดิบสำรองจากกระทรวงพลังงานสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด รวมทั้งจับตาดูเป้าหมายของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (โอเปค)

ขณะที่ก่อนหน้านี้ กระทรวงพลังงานสหรัฐ รายงานว่า คลังน้ำมันดิบสำรองประจำสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 6 พฤษภาคม ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น 2.7 ล้านบาร์เรล เป็น 329.7 ล้านบาร์เรล ซึ่งสูงกว่าที่นักวิเคราะห์คาดการณ์ไว้ว่าจะปรับตัวขึ้นเพียง 1.5 ล้านบาร์เรล และน้ำมันเบนซินสำรองปรับตัวขึ้น 2 แสนบาร์เรล เป็น 213.7 ล้านบาร์เรล แต่ต่ำกว่าที่นักวิเคราะห์คาดการณ์ไว้ว่าจะปรับตัวขึ้นเป็น 1 ล้านบาร์เรล

● ไม่ได้รวย...ขึ้นราคาน้ำมัน

กลายเป็นข่าวครึกโครมในช่วงที่ผ่านมา กรณีที่นายโสภณ สุภาพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร และอดีตรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทบางจาก ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ออกมาระบุว่า การปรับขึ้นราคาน้ำมันดีเซลของรัฐบาลลิตรละ 3 บาทนั้น เป็นการทำให้แบบ "เตะหมูเข้าปากหมา" เพราะไม่มีการส่งตรวจสต็อกน้ำมันเก่าที่อยู่ในตลาดก่อนขึ้นราคาซึ่งปกติจะมีน้ำมันดีเซลในสต็อกประมาณ 30-40 วันหรือประมาณ 2,000 ล้านลิตร น้ำมันเหล่านี้ได้รับการชดเชยจากกองทุนน้ำมันไปแล้วลิตรละ 6 บาท ปกติก่อนประกาศขึ้นราคาน้ำมันรัฐบาลจะต้องส่งคนออกเช็คสต็อกก่อน เพื่อให้รู้ว่าผู้ค้าแต่ละรายมีน้ำมันอยู่เท่าไรเพื่อคืนกองทุนน้ำมันที่ชดเชยไปแล้ว แต่รัฐบาลกลับไม่ได้มีมาตรการอะไร ๆ ก็ประกาศขึ้นไปทำให้มีผู้รวยขึ้นในทันที 6,000 ล้านบาท

ที่มา : หนังสือพิมพ์สยามรัฐ. ฉบับประจำวันที 16 พฤษภาคม 2548.

ขณะเดียวกันยังได้ระบุอีกว่าแท้จริงนั้นต้นทุนน้ำมันดีเซลจริงๆ อยู่ที่ลิตรละ 17 บาทเศษซึ่งรัฐบาลมีทั้งการเก็บภาษี ทั้งยังนำไปชดเชยแก๊ส และนำเข้ากองทุนอนุรักษ์พลังงาน ทั้งนี้ ในการแก้ปัญหาน้ำมันของรัฐบาลเป็นประโยชน์กับคน 3 กลุ่มชัดเจน คือ กลุ่มผู้ค้าน้ำมัน กลุ่มโรงกลั่น และกลุ่มผู้กำหนดนโยบายพลังงาน โดยประชาชนเป็นผู้เสียประโยชน์อย่างเดียว สำหรับกลุ่มโรงกลั่นที่เป็นผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ด้วยได้แก่ เอสโซ่ เชลล์ คาลเท็กซ์ และ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)

พร้อมกันนี้ได้มีผู้ตั้งข้อสังเกตไปถึงการดำเนินงานของปตท.ซึ่งมีรายได้เกือบ 2 แสนล้านบาทและมีกำไรสูงถึงกว่า 1.8 หมื่นล้านบาทในประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปรับราคาน้ำมันดีเซลของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นการสำรองน้ำมันดีเซลของปตท.ว่ามีระดับต่ำกว่าปกติในช่วงที่รัฐบาลประกาศปรับราคา และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลบางกลุ่ม รวมไปถึงผลกระทบต่อโรงกลั่นน้ำมันที่ปตท.ถือหุ้นอยู่มีกำไรสูงผิดปกติ

จากกรณีดังกล่าว นายพงศ์พยัคฆ์ เสถียรปภิรณกร ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัทปตท. จำกัด(มหาชน)ได้ชี้แจงว่า มีหลายประเด็นที่ขาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงและสร้างความสับสนต่อสาธารณชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ ความมั่นใจของประชาชน นักลงทุนและต่อภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ

ทั้งนี้ในประเด็นก่อนขึ้นราคาดีเซล 3 บาท ปตท.มีการสำรองน้ำมันและการจำหน่ายน้ำมันดีเซลผิดปกตินั้น ปตท.ยืนยันว่า การสำรองและการจำหน่ายน้ำมันดีเซลของปตท.ก่อนมีการขึ้นราคา เป็นไปตามภาวะปกติของธุรกิจ ซึ่งนอกจากจะไม่ได้ผลประโยชน์แล้วยังต้องรับภาระเพิ่มอีกเพราะก่อนวันที่ 23 มี.ค.หลังมีกระแสข่าวปรับราคาลูกค้าทุกประเภทมีความต้องการสูง ทำให้น้ำมันที่เก็บสำรองเพื่อการค้าไม่เพียงพอ ปตท.จึงต้องขออนุญาตนำน้ำมันสำรองตามกฎหมายออกมาจำหน่ายในราคา 15 บาท ซึ่งจนถึงวันที่ 22 มี.ค.ปตท.ได้นำสำรองตามกฎหมายออกมาขายประมาณ 57 ล้านลิตร และหลังจากนั้นปตท.ต้องจัดหาทดแทนให้ครบจำนวน โดยจัดหาในราคาสิตรละ 18 บาทแพงขึ้นสิตรละ 3 บาท ทำให้การขึ้นดีเซลเมื่อวันที่ 23 มี.ค.ที่ผ่านมา ปตท.ขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 171 ล้านบาท

ส่วนกรณีที่ว่าทำไมไม่มีการตรวจเช็คสต็อกก่อนขึ้นราคานั้นการตรวจเช็คสต็อกน้ำมันเป็นมาตรการในอดีตที่รัฐเคยใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการควบคุมราคาน้ำมัน โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ทาง คือ เก็บเงินจากผู้ค้าเมื่อปรับราคาขึ้น และจ่ายเงินชดเชยให้ผู้ค้าเมื่อปรับราคาลง แต่ตั้งแต่รัฐประกาศใช้นโยบายลอยตัวราคาน้ำมันเมื่อปี 2534 จึงได้เลิกมาตรการดังกล่าวและปล่อยให้ผู้ค้ารับความเสี่ยงเอง คือ ราคาลดลงรัฐก็ไม่ต้องชดเชย ปรับราคาขึ้นก็ไม่เรียกเก็บเพิ่ม ซึ่งเป็นไปตามหลักสากล หรือแม้แต่ในบางช่วงที่รัฐเข้ามตรึงราคาขายปลีกเป็นการชั่วคราว เช่นเมื่อปี 2546 และ 2547 ก็มีการปรับราคาทั้งขึ้นและลง ซึ่งในช่วงที่ปรับราคาลงรัฐก็มิได้จ่ายเงินชดเชย จึงไม่มีการตรวจสต็อก

กรณีที่ว่า จริงหรือในวันขึ้นราคาดีเซลครั้งล่าสุด รัฐได้กำหนดราคาน้ำโรงกลั่นให้มีกำไรสูงกว่าน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นถึง 16.83 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล และเมื่อปี 2547 รัฐก็กำหนดให้ค่าการกลั่นน้ำมันดีเซลสูงถึง 12 เหรียญฯเมื่อเทียบกับปี 2545 ซึ่งกำหนดค่าการกลั่นไว้ 3.67 เหรียญฯซึ่งก็มีกำไรสูงมากอยู่แล้ว ทำให้ปี 2547 โรงกลั่น 4 แห่งในเครือปตท.มีกำไรเพิ่มกว่า 40,000 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้น 1,100% ปตท.ชี้แจงว่ารัฐไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาน้ำมันสำเร็จรูป ณ โรงกลั่น ไม่ว่าจะเบนซินหรือดีเซลมาตั้งแต่ปี 2534 แล้ว ดังนั้น จึงเป็นประเด็นที่ไม่เป็นความจริงทั้งหมด

ประเด็นที่ว่า จริงหรือไม่ที่โรงกลั่นมีกำไรสูงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในรอบ 100ปี โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นโรงกลั่นในเครือปตท.มีกำไรส่วนเกินปกติมากกว่า 40,000 ล้านบาท ปตท.ได้ชี้แจงว่า เป็นการเปรียบเทียบที่ใช้ข้อมูลคลาดเคลื่อน เป็นที่ทราบดีว่าโรงกลั่นที่ปตท.ถือหุ้นที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยคือ บางจาก มีอายุเพียง 45 ปี(ไม่ถึง100 ปี)และตัวเลขกำไรของโรงกลั่นในเครือปตท.ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติแน่นอน แต่การมองเป็นตัวเลขรวมก้อนเดียวโดดๆ อาจให้ความรู้สึกอย่างมากทั้งที่ต้องอย่าลืมว่า เป็นตัวเลขรวมของโรงกลั่น 4 แห่ง ซึ่งมีขนาดใหญ่ มีรายได้รวมกันประมาณ 500,000 ล้านบาทดังนั้นถ้าคิดเป็นกำไรต่อรายได้เท่ากับเพียง 8% ในขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่ที่รายได้ขนาดแสนล้านบาทขึ้นไปจะมีกำไรประมาณ 10-15% จึงจะมีคนมาลงทุน

ประเด็นที่ว่า การที่ปตท.แปรรูปและเข้าไปถือหุ้นในโรงกลั่น ยิ่งทำให้มีกำไรสูงสุดเพราะขณะนี้ปตท.ถือหุ้นโดยบริษัทเอกชนและบริษัทฝรั่ง 48% เรียกได้ว่าเป็นเอกชนแล้วทำให้ผลประโยชน์ตกแก่คนบางกลุ่ม ทางปตท.ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันปตท.มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจทั้งก่อนแปรรูปและหลังแปรรูป และผลประโยชน์การก็มีผลกำไรที่สมเหตุสมผลตามเงินลงทุนที่ใช้ไป ไม่เคยมีนโยบายมุ่งกำไรสูงสุด ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่าปตท.เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ มีความเสี่ยงสูง และต้องลงทุนในแต่ละโครงการเป็นมูลค่านับแสนล้านบาท จำเป็นต้องมีผลกำไรตอบแทนที่สมเหตุสมผลตามกลไกตลาดสากล

สำหรับคำถามที่ว่าปตท.นำผลกำไรไปทำอะไรนั้นปตท.ชี้ว่ากำไรส่วนใหญ่คือประมาณ70% (ปันผล 30%) นำไปใช้ลงทุนพัฒนาพลังงานทางเลือกอื่น เช่น ก๊าซธรรมชาติเอ็นจีวีแก๊สโซฮอล์และโอดีเซลเพื่อเป็นทางเลือกในการใช้พลังงานที่ต้องขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจ และเพื่อบรรเทาผลกระทบจากราคาน้ำมันที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ และไม่สามารถควบคุมปัจจัยการขึ้นลงของราคาได้ นอกจากนั้น ยังนำไปลงทุนในการวางระบบโครงข่ายท่อส่งก๊าซฯ โรงแยกก๊าซฯ โครงการปิโตรเคมีขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นปลาย โดยใน 5 ปีข้างหน้าปตท.มีภาระที่ต้องลงทุนประมาณ 200,000 ล้านบาท

ส่วนกำไร30%จ่ายเป็นผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในรูปแบบเงินปันผลซึ่ง ณ ปัจจุบัน ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ของ ปตท. ยังคงมาจากภาครัฐฯ และของกองทุนคนไทย รวมทั้งสิ้น 74.4% ส่วนที่เหลืออีก 25.6% เป็นการกระจายให้กับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีทั้งประชาชนทั่วไปและนักลงทุนรายย่อยต่างๆ มิใช่เป็นของบริษัทเอกชนและบริษัทฝรั่ง 48%

ทั้งนี้ ผลจากการแปรรูปทำให้ ปตท. มีความคล่องตัวทั้งด้านการเงิน การวางแผนกลยุทธ์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ มีการปรับปรุงรูปแบบ ขั้นตอนโครงสร้างการทำงาน สามารถสร้างผลกำไรให้สูงขึ้นสูงอย่างสมเหตุสมผลเมื่อเทียบกับขนาดธุรกิจ และกับรายได้รวมของทั้ง ปตท. และบริษัทในเครือและสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศและประชาชนส่วนใหญ่มากขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงก่อนแปรรูป

ผลประโยชน์โดยตรงที่เป็นรูปธรรมภาครัฐและประชาชน คือ สามารถนำรายได้ส่งรัฐเพิ่มขึ้น 4 เท่า โดยก่อนการแปรรูปปตท.สามารถนำเงินส่งรัฐได้ประมาณปีละ 4,000-7,000 ล้านบาท ขณะที่ในปี 2547 ที่ผ่านมามีสามารถส่งรายได้เข้ารัฐ ทั้งในรูปเงินปันผลและภาษี รวมเป็นเงินประมาณ 20,000 ล้านบาท หากรวมการเสียภาษีของบริษัทในเครือแล้ว กลุ่มบริษัท ปตท. ส่งรายได้เข้ารัฐประมาณ 37,000 ล้านบาททีเดียว และจะยิ่งได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น เมื่อปตท.มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น โดยกำไรสุทธิของ ปตท.เมื่อเทียบกับรายได้แล้ว ถือเป็นอัตราที่ยังต่ำกว่ามาตรฐานของขนาดธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก

ขณะเดียวกันผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่เพียงแต่ช่วยลดภาระการกู้เงินภาระการค้ำประกันการกู้เงินของภาครัฐยังช่วยกระตุ้นสภาวะของตลาดหลักทรัพย์และนำไปสู่ความน่าเชื่อถือของประเทศ อีกทั้งการที่รัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ทำให้สามารถควบคุมดูแลและกำหนดนโยบายให้ปตท.ปฏิบัติได้อีกด้วย

ข้อมูลทั้งหมดเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ปตท.พยายามชี้แจงสังคม เพื่อให้เข้าใจถึงการดำเนินธุรกิจของปตท.ที่ผ่านมานั้นได้ทำอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ที่สำคัญได้ยึดมั่นประโยชน์ประชาชนเป็นหลัก ส่วนข้อเท็จจริงจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินเอง.

● ค้นหาความจริงสต็อกน้ำมัน 6 พันล้าน ตัดสินข้อมูลบนความถูกต้อง

สำนักงานนโยบาย และแผนพลังงาน (สนพ.) ตกเป็นจำเลยร่วมกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในข้อกล่าวหาหลายประการ อันเป็นบ่อเกิดให้สังคมกังขาใจว่า ทั้งสองหน่วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่พึงมีของตนในการรักษาประโยชน์รัฐ และประชาชนเป็นที่ตั้งหรือไม่เพียงไร หรือรักษาผลประโยชน์ของผู้ค้าน้ำมัน และกิจการโรงกลั่นที่มี ปตท.เข้าไปถือหุ้นกันแน่! ข้อกล่าวหาที่เริ่มต้นจากคำพูดของ นายโสภณ สุภาพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพฯ อดีตกรรมการผู้จัดการบริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ที่ออกมาระบุว่า หน่วยงานรับผิดชอบไม่ได้สั่งให้มีการตรวจเช็คสต็อกหลังยกเลิกมาตรการตรึงราคาน้ำมันดีเซล และ

ปรับขึ้นราคาไปลิตรละ 3 บาท ทำให้ผู้ค้าน้ำมันและโรงกลั่นมีกำไรถึง 6,000 ล้านบาท จากสต็อกน้ำมัน 2,000 ล้านลิตรที่เก็บอยู่ในคลัง ดูจะเป็นข้อกล่าวหาที่รุนแรง ไม่แพ้ข้อกล่าวหาต่อ ๆ มาที่ผู้จุดชนวนแต่แรก มุ่งหวังจะนำพาสังคมไปสู่ประเด็นสมมติที่ตนสร้างขึ้น โดยมีเป้าหมายบางประการที่บุคคลภายนอกยากจะหยั่งรู้และเข้าใจได้ แม้ว่านี่อาจไม่ใช่ครั้งแรกที่ นายเมตตา บันเทิงสุข ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบาย และแผนพลังงาน จะออกมาชี้แจงความเป็นจริงแก่สังคม แต่มันเป็นครั้งแรกแน่นอนที่นายเมตตาออกมาให้สัมภาษณ์พิเศษกับทีมเศรษฐกิจ ด้วยการตอบโต้ข้อกล่าวหาเหล่านี้ว่า เป็นเรื่องเท็จ!

และคำพูดของนายโสภณข้างต้น เป็นโกหกคำโตที่อาจนำพาสังคมไปสู่การสร้างกระแสกดดันให้รัฐบาลต้องตัดสินใจ ดำเนินนโยบายบางสิ่งบางอย่างที่จะสร้างปัญหาในอนาคตภายใต้โจทย์ที่ให้มาอย่างผิดๆ ทั้งที่มาจากไม่รู้จริง และที่มาจากไม่รู้พูดความจริงทั้งหมด ต่อไปนี้เป็นการถาม-ตอบแบบคำต่อคำจากนายเมตตา ที่มุ่งหวังจะให้สังคมอุดมปัญญาค้นหาความจริงโดยสมัครใจกันเองจากเรื่องที่พูดกันจนสับสนทั้งในเรื่องของสต็อกน้ำมัน โครงสร้างราคาน้ำมัน และกำไรของโรงกลั่นที่มีการระบุว่า สูงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในรอบ 100 ปี

ถาม ทำไมไม่เช็คสต็อก และจริงหรือไม่ที่ขึ้นราคาน้ำมันดีเซลคราวที่แล้ว มีคนได้กำไรเจียบๆไปถึง 6,000 ล้านบาท

ในอดีตการตรวจเช็คสต็อกน้ำมัน เป็นมาตรการที่รัฐ เคยใช้เป็นเครื่องมือ ในการควบคุมราคา และ ป้องกัน การขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 2 ทางคือ เก็บเงินจากผู้ค้าเมื่อปรับราคาขึ้น หรือมีกำไรส่วน จะต้องนำเข้ากองทุน และเมื่อราคาปรับลดลง รัฐจะจ่ายเงิน

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปีที่ 56 ฉบับที่ 17290 วันอังคารที่ 24 พฤษภาคม 2548.

ชดเชยให้แก่ผู้ค้า การจะเก็บเงิน หรือจ่ายเงินชดเชยแก่ผู้ค้าได้ ก็จะต้องมีการตรวจเช็คสต็อก สมัยที่รัฐบาลจะประกาศขึ้นราคาน้ำมัน จะไม่มีการประกาศล่วงหน้า และก่อนขึ้นราคาในเวลา 24.00 น. ทุกจุดที่มีน้ำมันคงเหลืออยู่ในคลังน้ำมันของโรงกลั่นกิติ หรือปั้มน้ำมันกิติ จะต้องมีการตรวจเช็คสต็อกเรียบร้อยแล้วเพื่อจะทำการตรวจเช็คสต็อกพร้อมกัน

ขณะนั้น มีคลังน้ำมันอยู่ 30 แห่ง และปั้มน้ำมัน 3,000 แห่งทั่วประเทศ ก็จะต้องมีเจ้าหน้าที่เทศบาล อำเภอ และในจังหวัดทุกจังหวัดประจำอยู่ในจุดต่างๆ มีบัญชีของปั้มน้ำมันครบทั้ง 3,000 บัญชี ถ้าต้องทำ วันนี้ ปั้มน้ำมันทั่วประเทศมีอยู่ 14,000 แห่ง ก็ต้องใช้คน 14,000 คน ใช้บัญชีตรวจเช็คสต็อก 14,000 บัญชี และทรัพยากรอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่และยุ่งยากสิ้นเปลือง ไม่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่ปล่อยให้กลไกตลาดดูแลกันเอง

วันนี้ข้อกำหนดข้างต้นได้ถูกยกเลิกไป 14 ปีแล้ว เมื่อวันที่ 22 พ.ค.2534 พร้อม ๆ กับประกาศใช้ระบบราคาน้ำมันลอยตัว ซึ่งหมายความว่า รัฐได้ปล่อยให้ผู้ค้ารับความเสี่ยงกันไปเอง คือ เวลาที่ราคาลดลง รัฐไม่ต้องชดเชย และเวลาที่ราคาปรับตัวขึ้น รัฐก็จะไม่เรียกเก็บเงินจากส่วนเกินที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก็เป็นไปตามหลักสากล

แม้บางช่วงเวลาที่รัฐเข้ามาตรึงราคาขายปลีกเป็นการชั่วคราว เช่นในช่วงปี 2546 และ 2547 ซึ่งมีการปรับราคาทั้งขึ้นและลง แต่รัฐก็ไม่ได้จ่ายเงินชดเชย จึงไม่มีการตรวจเช็คสต็อกนั่นเอง

ถาม ปริมาณสำรองน้ำมันโดยรวมมีอยู่เท่าไร? ถึง 2,000 ล้านลิตร จนทำให้มีกำไรสูงขนาดนั้นไหม

การสำรองน้ำมันมี 2 ชนิด คือ

1. สำรองตามกฎหมาย หมายถึงน้ำมันที่รัฐกำหนดให้ ผู้ค้าทุกรายต้องเก็บสำรองไว้ 5% ของยอดขายทั้งปี และต้องมีอยู่ตลอด 365 วัน ห้ามนำออกมาจำหน่ายเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ แต่หากมีความจำเป็นก็สามารถขออนุญาตจากกรมธุรกิจพลังงานนำออกมาจำหน่ายได้ แต่ต้องนำกลับมาเก็บให้เท่าเดิมภายใน 7 วัน

การสำรองในส่วนนี้ ไม่สามารถนำมาหากำไร จากส่วนต่างได้ โดยในส่วนของน้ำมันดีเซลมีสำรองตามกฎหมายของผู้ค้าทุกรายรวมกัน 970 ล้านลิตร และหากขออนุญาต นำออกมาจำหน่ายในราคา 15 บาทต่อลิตร แต่ต้องซื้อไปเก็บสำรองไว้ตามเดิมในราคา 18 บาทต่อลิตร หลังการขึ้นราคาเมื่อวันที่ 23 มี.ค. ก็เท่ากับว่าผู้ค้าจะขาดทุน 3 บาทต่อลิตร

2. การสำรองเพื่อการค้า โดยทั่วไปผู้ค้าแต่ละรายมีความสามารถ จะสำรองน้ำมันเพื่อการค้าได้ 3 วันของยอดขาย ซึ่งอยู่ที่เฉลี่ยวันละ 50 ล้านลิตรทั่วประเทศ ปริมาณการสำรองเพื่อค้าขายใน 3 วัน จึงอยู่ที่ 150 ล้านลิตร ซึ่งถือเป็นจำนวนที่พอดีกับศักยภาพการสำรองของผู้ค้า

“ข่าวการกักตุนน้ำมันดีเซล 2,000 ล้านลิตร หากมีจริง ผู้ที่กักตุนจะต้องมีคลังน้ำมันจำนวนมากเพื่อเก็บสำรอง และต้องใช้เงินไม่ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท ถือว่าเป็นเรื่องที่ยังเป็นไปได้”

ซึ่งในส่วนนี้ถ้าผู้ค้าทุกรายมีน้ำมันดีเซลอยู่ในบิ๊มจนถึงเข้าวันที่ 24 มี.ค. ก็สามารถทำอะไรได้ 3 บาทต่อลิตร คิดเป็นเงินที่ผู้ค้าน้ำมันดีเซลทุกราย มีกำไรรวมกัน 450 ล้านบาท ไม่ใช่ 6,000 ล้านบาท

ขณะเดียวกัน ปตท. ยังได้ขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลสำรองตามกฎหมาย ออกมาขายให้ประชาชน 57 ล้านลิตร ในราคา 15 บาทต่อลิตร แต่หลังจากนั้นจึงได้ซื้อกลับมาทดแทนให้ครบตามจำนวนดังกล่าวในราคา 18 บาทต่อลิตร ส่งผลให้ ปตท.ขาดทุนรวม 171 ล้านบาท

ถาม ต่อข้อกล่าวหาที่ว่า การกำหนดราคาน้ำมันดีเซลหน้าโรงกลั่น สูงเกินความเป็นจริงจนทำให้ โรงกลั่นมีกำไรผิดปกติ

รัฐไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาน้ำมันหน้าโรงกลั่น เนื่องจากเป็นการตกลงกันเองระหว่างโรงกลั่นกับผู้ค้าน้ำมัน และเป็นไปตามกลไกของตลาดเสรี โดยโครงสร้างราคาน้ำมันในประเทศจะแตกต่างจากราคาของสิงคโปร์ เพราะคุณภาพน้ำมันของไทยเป็นน้ำมันคุณภาพสูงเพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม ใกล้เคียงกับญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน ในขณะที่คุณภาพน้ำมันสิงคโปร์ต่ำกว่าไทย เพราะหากวันนี้ไทยนำเข้าน้ำมันจากสิงคโปร์ ราคาจะแพงกว่าที่ผลิตในประเทศถึง 2 เหรียญฯ เนื่องจากสิงคโปร์จะต้องบวกค่าเพิ่มคุณภาพน้ำมัน

หากถามว่า โครงสร้างราคาน้ำมันของไทย เป็นการเอาเปรียบประชาชนหรือไม่ ก็ต้องย้อนถามไปยังผู้ถามว่า ถ้าวันนี้ไทยต้องไปสั่งซื้อน้ำมันดีเซลกัมมะถัน 0.035% จากสิงคโปร์ ที่จะผลิตตามที่ลูกค้าสั่งซื้อเท่านั้น สิงคโปร์จะขอบวกค่าเพิ่มคุณภาพน้ำมันถึง 4 เหรียญฯเช่นกัน ค่าเพิ่มคุณภาพน้ำมันที่โรงกลั่นในประเทศบวกเพิ่มเข้ามา ในราคาจำหน่ายเป็นอัตราจริงที่รัฐยอมให้โรงกลั่นบวกเพิ่มได้ 3.44 เหรียญต่อบาร์เรล

“เพราะว่านโยบายของรัฐบาล กำหนดให้น้ำมันดีเซลในประเทศ ต้องมีปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (กัมมะถัน) ต่ำกว่า 0.035% ในเนื้อน้ำมัน ถือว่ามาตรฐานของไทยเป็นรองมาตรฐานของน้ำมันดีเซลที่ใช้ในเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวันเท่านั้น ด้วยเหตุผลเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดีของคนไทย ขณะที่สิงคโปร์ ผู้ค้าน้ำมันแห่งเอเชีย ยังใช้ค่ากัมมะถันน้ำมันดีเซลที่ 0.05%”

ทั้งนี้ ดังนั้นการจะทำให้ค่ากัมมะถันในน้ำมันดีเซลต่ำลง ต้องลงทุนเพิ่มด้วยการเติมสารเพิ่มคุณภาพ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่โรงกลั่นด้วยเช่นกัน ขอย้ำว่า ค่าเพิ่มคุณภาพน้ำมันตามโรงกลั่นคิดนั้น ไม่ถือว่าผิดปกติเพราะเป็นอัตราคงที่

ถาม ทำไมโรงกลั่นน้ำมันจึงมีกำไรเพิ่มมากขึ้น หลังขาดทุนสะสมอย่างต่อเนื่องมานาน

สาเหตุหลักที่ทำให้โรงกลั่น มีกำไรดีขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี 2545-2546 เพราะเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียเริ่มฟื้นตัว ยักษ์ใหญ่อายักษ์จีน ได้ออกมามากกว่าซื้อน้ำมันสำเร็จรูป เพื่อนำไปใช้ ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้ราคาน้ำมันสำเร็จรูป พุ่งกระชูดเฉลี่ยอยู่ที่ 45 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล จนทำให้สหรัฐฯได้มาขอรับรองให้เงินหยุด และชะลอการซื้อน้ำมันลง เพื่อลดความรุนแรงของราคาน้ำมันที่พุ่งไม่หยุด

ขณะที่ราคาน้ำมันดิบยังอยู่ที่เดิมเฉลี่ยที่ 35-38 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล เพราะสหรัฐฯ และสหภาพ ยุโรปผู้ใช้น้ำมันรายใหญ่ กดดันไม่ให้ผู้ผลิตน้ำมัน (โอเปก) ปรับขึ้นราคาน้ำมันอย่างที่ต้องการ จนทำให้ราคา น้ำมันดิบแตกต่างจากน้ำมันสำเร็จรูปมาก ค่าการกลั่นเฉลี่ย 7-8 เหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้โรงกลั่นน้ำมันมีกำไรอย่างต่อเนื่อง (ตามตาราง) ประกอบกับธุรกิจปิโตรเคมี ได้กว้านซื้อน้ำมันไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าปิโตรเคมี เพราะสร้างกำไรมากกว่าธุรกิจน้ำมัน ถึง 10 เท่า ถือเป็นโอกาสทองของโรงงานปิโตรเคมี ที่จะเร่งการผลิตเพื่อส่งออกโดยรายได้จำนวนมหาศาล และสถานการณ์อย่างนี้จะไปอย่างต่อเนื่องไปจนถึงปี 2552

ตารางกำไรสุทธิ(หลังหักภาษี) ประจำปีของโรงกลั่นน้ำมัน

หน่วย : ล้านบาท

โรงกลั่น	ปี พ.ศ.						
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1.ไทยออยล์	-7,306	-18,909	16,368	359	507	6,750	15,073
2.เอสโซ่	5,606	-5,892	-8,586	642	-2,518	1,399	ไม่มีข้อมูล
3.สตาร์	7,576	-815	-5,320	-3,499	1,386	3,755	14,349
4.ระยองฯ	11,270	-2,468	-8,548	-4,927	1,719	5,717	10,892
5.ทีพีโอ	-22,209	-8,550	-47,974	8,628	-4,214	2,546	12,284
6.บางจาก	26	-1,734	-1,582	-2,987	533	-1,275	2,613
รวม	-5,037	-38,368	-72,010	-2,143	-2,587	18,892	55,211
รวมขาดทุนสะสม	-----		-120,145	-----			

ที่มา : สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นอกจากนั้น บรรดากองทุนเก็งกำไรข้ามชาติ (เฮดจ์ฟันด์) ยังได้เข้ามาเก็งกำไรในตลาดน้ำมัน ในช่วงโอกาสทอง จนดันราคาน้ำมันดิบพุ่งพรวดแตะ 50 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ดังนั้น เมื่อราคาน้ำมันทยอยสูงขึ้น จึงเป็นโอกาสของโรงกลั่นน้ำมัน ที่จะมียกกำไรขึ้นมาบ้าง จนมีเสียงวิจารณ์กันว่าปี 2545 โรงกลั่นมีกำไรดีที่สุดในรอบ 100 ปี ซึ่งความจริงโรงกลั่นเพิ่งเริ่มมีกำไร

เหมือนเพิ่งฟื้นไข้ แต่ยังไม่แข็งแรง เพราะยังขาดทุนอยู่ และเริ่มมีกำไรมาตั้งแต่ปี 2546-2547 โดยปี 2546 มีกำไรรวมกัน 18,890 ล้านบาท ปี 2547 มีกำไรรวมกัน 55,221 ล้านบาท เป็นกำไรที่เพิ่มขึ้นมาก จากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น แต่กำไรที่เพิ่มขึ้น ไม่สามารถเปรียบเทียบได้กับการขาดทุนสะสมติดต่อกันมานานกว่า 5 ปี (2541-2545) รวมกันกว่า 120,000 ล้านบาท เพราะทุกวันนี้ทุกโรงกลั่นแม้จะเริ่มมีกำไร แต่ก็ต้องปรับโครงสร้างหนี้ ปรับปรุงประสิทธิภาพโรงกลั่น เพื่อมิให้เกิดปัญหาการขาดทุนอีก และเตรียมตัวพร้อมเพื่อรองรับกับราคาน้ำมัน ที่จะลดลงอีกรอบตามวัฏจักรของราคาน้ำมันในอีก 2-3 ปีข้างหน้า

"นโยบายของรัฐคือการผลักดันให้โรงกลั่นแข่งขันกับต่างประเทศให้ได้มากที่สุด แต่ขณะเดียวกันก็ต้องดูไม่ให้เขาเปรียบเรื่องราคาต่อผู้บริโภคในประเทศ ปัจจุบันโรงกลั่นไทยนับได้ว่ามีความเข้มแข็ง จากหายนะในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 โรงกลั่นไทยไม่มีการปิดกิจการเหมือนอย่างโรงกลั่นในเกาหลีใต้และญี่ปุ่น ที่ปิด กิจการไปหลายแห่งในช่วงนั้น ทั้งๆที่ก่อนหน้านี้เกาหลีใต้เคยตั้งเป้าหมายว่าจะเร่งสร้างโรงกลั่นขึ้นมา เพื่อผลักดันให้ตนเองเป็นศูนย์กลางการค้าน้ำมันของเอเชีย แทนสิงคโปร์ แต่ที่สุดก็ล้มเหลวหมด และเพิ่งกลับมาเริ่มฟื้นฟูโรงกลั่นที่ปิดไป ให้เริ่มดำเนินธุรกิจตามปกติ เพราะช่วงนี้เป็นขาขึ้นของธุรกิจโรงกลั่น"

นับจากนี้จนถึงปี 2550 หากยังไม่มีโรงกลั่นโรงใหม่ๆเกิดขึ้นในเอเชีย น้ำมันที่ผลิตได้ในภูมิภาคจะไม่เพียงพอต่อความต้องการ จนอาจเกิดกรณีที่เหล่าประเทศเอเชียจะต้องออกไปกว้านซื้อน้ำมันจากนอกภูมิภาคเข้ามาใช้ นายเมตตาไม่ได้ตอบคำถามสุดท้ายที่เราถามว่า รู้สึกอย่างไรกับการถูกเรียกขานว่า "มิสเตอร์โรงกลั่น" นอกจากทิ้งท้ายแต่เพียงว่า เขามุ่งหวังให้ประชาชนรับทราบความเป็นจริง และตัดสินใจอย่างเป็นกลางเท่านั้น การตัดสินใจเป็นของประชาชนครับ ถ้าเห็นว่า ไม่ควรให้โรงกลั่นมีกำไรขาขึ้น ก็ไม่สมควร และถ้าเราเข้าไปจำกัดเขตแดนเขา เขาก็ต้องหาทางไปเอง นั่นเป็นสิ่งที่ผมไม่ต้องไปเป็นห่วงเขา เพราะเขาดูแลตัวเองได้อยู่แล้ว ผมเป็นห่วงแต่เพียงว่าจะอะไรก็แล้วแต่ ประชาชนและสังคมจะต้องตัดสินใจบนข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นกลาง และตรงไปตรงมา แต่ถ้าใช้ตัวเลขอย่างนี้ตัดสินใจ มันไขว้เขว และผิดความจริง ผมถึงต้องใช้คำแรงว่า คุณโกหก นั่นแหละครับ!! ทีมเศรษฐกิจ

ส 02281

สพ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
12 สำนักวิชาการ. กลุ่มงานบริการ
5.4 วิชาการ.
665.5 เอกสารประกอบการพิจารณาผู้ตัดสิน
2548 ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ
 วิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาราคาน้ำมัน
 ดีเซล อ.พ. 17/2548 สมัยประชุมสามัญ
 ทั่วไป.

สำนักวิชาการ

www.parliament.go.th/library/

บริการวิชาการ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์

- ❁ ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
ติดต่อ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙
- ❁ ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
ติดต่อ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙
- ❁ ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
ติดต่อ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๔-๕๙

วันจันทร์ - ศุกร์ เวลาราชการ

บริการวิชาการ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน

๑. ศูนย์บริการวิชาการเฉพาะกิจ (Academic Service Center) บริการค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการทุกสาขาวิชา ณ อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๑ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๘ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๒๒

๒. ศูนย์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) บริการค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการทุกสาขาวิชา บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล LEXIS-NEXIS, ฐานข้อมูล ABI/Inform, ฐานข้อมูลDAO : Dissertation Abstracts Online, ฐานข้อมูล NEWSCenter, ฐานข้อมูล TFRC Econ Analysis, สยามจดหมายเหตุ, กฤตภาคข่าว (News Clipping), กฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

วันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

วันประชุมสภา เวลา ๘.๓๐ - ๑๙.๓๐ นาฬิกา

แผนผังศูนย์บริการวิชาการเฉพาะกิจ

Academic Service Center

อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๑

แผนผังศูนย์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

E-Knowledge Services

อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓

